

Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia

ENSENYAMENT DE MESTRES
EDUCACIÓ INFANTIL

TREBALL DE FI DE GRAU

**ESTRATÈGIES PER FOMENTAR EL LLENGUATGE
ORAL A L'ETAPA D'EDUCACIÓ INFANTIL: UNA
PROPOSTA PER L'ALUMNAT NOUvingut**

Nom: Maria Galera Albarañez

Correu: maria.galera@estudiants.urv.cat

Tutora: Fabrícia Castro Da Silva

Correu: fabricia.castro@urv.cat

El Vendrell, 30 de maig de 2025

Vull agrair, en primer lloc, a la meva família pel suport incondicional que em donen i per confiar en mi sempre.

A la meva tutora de pràctiques, Olga, per la seva dedicació, per tot el que m'ha ensenyat i per donar-me l'oportunitat de créixer dins de l'aula.

A la meva tutora del Treball de Fi de Grau, Fabricia Castro, pel seu acompanyament proper, els seus consells encertats i per orientar-me.

Gràcies també a les meves amigues Iratxe, Júlia, Laura, Maitane i Meri per compartir aquest darrer tram del camí i crear juntes una comunitat tan bonica.

*I un agraïment especial a la meva àvia, que, tot i no ser present físicament, ha estat en mi en cada pas. Per haver-me ensenyat a fer sempre les coses de cor.
T'estimo.*

A totes i tots, gràcies.

RESUM

Aquest treball de fi de grau té com a objectiu analitzar quines estratègies i recursos metodològics poden afavorir el desenvolupament del llenguatge oral en infants nouvinguts a l'etapa d'educació infantil. A partir d'un enfocament qualitatiu i interpretatiu, la recerca es desenvolupa en un centre educatiu d'alta complexitat, on s'ha observat i analitzat la realitat d'una aula d'I5 amb alumnes nouvinguts.

S'ha combinat el marc teòric sobre l'adquisició de segones llengües, la consciència fonològica i les polítiques d'acollida educativa, amb una part pràctica que inclou entrevistes a professionals, observació directa i aplicació d'activitats didàctiques. A més, com a proposta de transferència, s'ha creat una pàgina web amb recursos específics per a mestres i famílies.

Els resultats mostren que l'ús de recursos visuals, la creació d'un entorn segur i el treball fonològic sistemàtic poden facilitar significativament l'expressió oral i la integració lingüística dels infants nouvinguts. Tanmateix, es detecten mancances en la coordinació escola-família i en l'adaptació de les pràctiques a la diversitat lingüística real. Finalment, es proposen línies de millora i investigació futures centrades en el rol de les famílies i la formació docent.

PARAULES CLAU: llenguatge oral, consciència fonològica, alumnat nouvingut, educació infantil, estratègies pedagògiques.

RESUMEN

Este trabajo de fin de grado tiene como objetivo analizar qué estrategias y recursos metodológicos pueden favorecer el desarrollo del lenguaje oral en niños y niñas recién llegados en la etapa de educación infantil. A partir de un enfoque cualitativo e interpretativo, la investigación se lleva a cabo en un centro educativo de alta complejidad, donde se ha observado y analizado la realidad de un aula de I5 con alumnado recién llegado.

Se ha combinado el marco teórico sobre la adquisición de segundas lenguas, la conciencia fonológica y las políticas de acogida educativa, con una parte práctica que incluye entrevistas a profesionales, observación directa y aplicación de actividades didácticas. Además, como propuesta de transferencia, se ha creado una página web con recursos específicos para docentes y familias.

Los resultados muestran que el uso de recursos visuales, la creación de un entorno seguro y el trabajo fonológico sistemático pueden facilitar significativamente la expresión oral y la integración lingüística de los niños y niñas recién llegados. No obstante, se detectan carencias en la coordinación escuela-familia y en la adaptación de las prácticas a la diversidad lingüística real. Finalmente, se proponen líneas de mejora e investigación futura centradas en el papel de las familias y la formación docente.

PALABRAS CLAVE: lenguaje oral, conciencia fonológica, alumnado recién llegado, educación infantil, estrategias pedagógicas.

ABSTRACT

The final degree project aims to analyze which strategies and methodological resources can promote the development of oral language in newly arrived children in early childhood education. Based on a qualitative and interpretative approach, the research is conducted in a high-complexity educational center, where the reality of an I5 classroom with newly arrived students has been observed and analyzed.

The study combines theoretical frameworks on a second language acquisition, phonological awareness, and educational inclusion policies with a practical part that includes interviews with professionals, direct observation, and the implementation of didactic activities. Additionally, as a transfer proposal, a website has been created offering specific resources for teachers and families.

The results show that the use of visual resources, the creation of a safe environment, and systematic phonological work can significantly facilitate oral expression and linguistic integration for newly arrived children. However, shortcomings are detected in school-family coordination and in adapting practices to actual linguistic diversity. Finally, improvement proposals and future lines of research are suggested, focusing on the role of families and teacher training.

KEYWORDS: oral language, phonological awareness, newly arrived students, early childhood education, pedagogical strategies.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	7
1.1 Justificació.....	8
1.2 Objectius generals i específics.....	8
2. MARC TEÒRIC.....	9
2.1. El llenguatge oral en infants nouvinguts	9
2.2. La consciència fonològica	15
2.3. L'alumnat nouvingut i l'aprenentatge del Català.....	17
2.3.1. Diversitat lingüística a l'aula: una realitat a l'educació infantil.....	18
2.3.2. Factors que condicionen en l'adquisició del llenguatge oral	20
2.3.3. Anàlisi de dades sobre alumnat nouvingut a Catalunya (2019-2022).....	21
2.4. Estratègies per fomentar el llenguatge oral en l'alumnat nouvingut	23
2.4.1. El paper de l'entorn familiar en l'acompanyament lingüístic	25
2.4.2. El paper del docent en l'acompanyament lingüístic.....	26
3. MARC METODOLÒGIC	28
3.1. Preguntes de la Investigació	28
3.2. Objectius de la investigació	28
3.3. Hipòtesis de la investigació	29
3.4. Metodologia.....	29
3.5. Fases De La Investigació	30
4. DISSENY METODOLÒGIC	33
4.1. Temporalització	33
4.2. Context De La Investigació	34
4.3. Instruments De Recollida De Dades.....	35
4.3.1. Entrevistes	35
4.3.2. Seqüència d'activitats de consciència fonològica aplicada a l'aula	38
4.3.3. Estructura De La Web	39
5. RESULTATS I ANÀLISI DE DADES.....	40
5.1. Resultats entrevista dirigit a responsables d'aula d'acollida	40
5.2. Resultats Entrevista Dirigit A Mestra D'infantil	44

5.3. Resultats Activitats De Consciència Fonològica	48
6. CONCLUSIONS	50
6.1 Conclusió personal	51
7. PROPOSTES DE MILLORA	52
7.1 Propostes De Millora I Línies D'investigació Futures	52
8. WEBGRAFIA.....	53
8. ÍNDEX ANNEXOS.....	57
9. ANNEXOS	58

ÍNDEX DE FIGURES

Figura 1. Factors que possibiliten l'aprenentatge significatiu.....	10
Figura 2. Mapa conceptual de les competències clau, eixos de desenvolupament.....	11
Figura 3. Factors que influeixen en l'adquisició d'una L2 en alumnat nouvingut.	21
Figura 4. Estratègia de mesura, fases que comprèn.....	30
Figura 5. Mapa conceptual de la recerca	32
Figura 6. Material didàctic de Consciència fonològica	38
Figura 7. Pàgina web del projecte "Acollim, parlem i juguem"	39

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1. Objectius generals i específics del treball de la recerca	8
Taula 2. EIX 2. Un infant que es comunica amb diferents llenguatges.....	14
Taula 3. Indicadors de desenvolupament en consciència fonològica.	17
Taula 4. Guia simplificada d'acollida per a l'alumnat nouvingut.....	20
Taula 5. Alumnes matriculats per curs a Catalunya (2019-2022).....	22
Taula 6. Funcions del docent a l'educació infantil: planificar, acompanyar i avaluar. ...	27
Taula 7. Fases de la investigació.....	31
Taula 8. Temporalització de la recerca	33
Taula 9. Estructura de l'Entrevista Mestres Aula d'Acollida	36
Taula 10. Estructura Entrevista Mestra Infantil	37
Taula 11. Síntesi de les activitats de consciència fonològica	48

1. INTRODUCCIÓ

Segons el Decret 175/2022, de 27 de setembre, *d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, en l'article 5*, es regula el règim lingüístic en els centres educatius a Catalunya, destacant la importància del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge. Aquest decret estableix que els centres educatius han de dissenyar els seus projectes lingüístics tenint en compte la realitat sociolingüística de l'alumnat i l'entorn, garantint que tots els alumnes, independentment del seu origen lingüístic, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials (català i castellà) i d'una llengua estrangera. A més, l'article especifica que els centres han d'implementar estratègies educatives per a l'acollida personalitzada dels alumnes nous, amb l'objectiu d'assegurar la seva integració lingüística i cultural, ja que el català és la llengua de referència i d'aprenentatge del sistema educatiu a Catalunya.

A Catalunya, molts centres escolars conviuen amb una gran diversitat cultural i lingüística. En aquest context, l'adquisició del llenguatge oral per part dels infants nous esdevé una prioritat educativa que requereix una mirada atenta i adaptada. Quan un infant arriba a l'escola sense coneixements previs de la llengua vehicular, s'obre un procés d'adaptació complex on entren en joc factors emocionals, socials i pedagògics. Aquesta situació reclama estratègies específiques per facilitar l'acollida i la inclusió.

La recerca parteix d'aquesta realitat i proposa una anàlisi sobre les estratègies pedagògiques que poden afavorir el desenvolupament del llenguatge oral en contextos d'educació infantil amb presència d'infants nous. A través d'una metodologia qualitativa, es revisa el marc teòric existent i s'exploren recursos i pràctiques didàctiques amb una mirada centrada en l'accés al llenguatge com a dret fonamental.

La pregunta d'investigació que guia aquest estudi és la següent: *quines estratègies i recursos metodològics poden afavorir el desenvolupament del llenguatge oral en infants nous a l'etapa d'educació infantil?*

Amb l'objectiu de donar resposta a aquest interrogant, s'estructurarà el treball en dues parts. En primer lloc, es presenta un marc teòric que aborda els processos d'adquisició de segones llengües, la importància de la consciència fonològica, el paper del llenguatge oral

i les estratègies proposades del Departament d'Educació. En segon lloc, es recullen i analitzen pràctiques reals observades al centre on vaig fer les pràctiques, contrastades amb entrevistes a mestres. Finalment, es proposa una activitat didàctica i la creació d'una pàgina web amb recursos accessibles per a mestres i famílies.

1.1 Justificació

Aquest treball neix del desig per crear una recerca què fos útil, tant per a mi com a futura mestra com per als infants amb qui he compartit tres mesos durant les meves pràctiques. Quan vaig arribar al centre, de seguida vaig veure que hi havia un nombre elevat d'infants nouvinguts. Aquesta realitat em va impactar i em va fer reflexionar sobre com els podem acompanyar en aquest primer contacte amb la llengua i amb l'escola.

Per això, vaig centrar el meu treball en aquest tema. Volia entendre millor com funciona l'adquisició del llenguatge oral en aquests infants i, sobretot, descobrir quines estratègies i recursos els poden ajudar a sentir-se acollits i expressar-se a poc a poc. Alhora, que aquest treball em servís per aprendre com a futura mestra i acompanyar-los en aquest procés.

La meva intenció no és fer una anàlisi general sobre la llengua catalana, sinó posar el focus en **com viuen aquesta llengua els infants que no la tenen com a pròpia**. Aquesta mirada em sembla necessària, ja que parteix d'una realitat que he viscut directament i amb la qual segurament em trobaré sovint al llarg de la meva trajectòria professional.

1.2 Objectius generals i específics

Objectiu general	- Analitzar estratègies per fomentar el llenguatge oral en infants nouvinguts d'educació infantil, a partir de la pràctica a l'aula i el treball de la consciència fonològica.
Objectiu específic	- Examinar les pràctiques educatives d'una aula d'I5 en relació amb l'acollida i el foment del llenguatge oral de l'alumnat nouvingut. - Aplicar i analitzar activitats de consciència fonològica per valorar-ne l'impacte en la comunicació oral dels infants nouvinguts. - Contrastar les aportacions del marc teòric amb l'experiència docent real, a través d'entrevistes a professionals o observació directa.

Taula 1. Objectius generals i específics del treball de la recerca (pròpia).

2. MARC TEÒRIC

2.1. El llenguatge oral en infants nouvinguts

El marc legal que regula els drets i deures lingüístics a Catalunya, tal com s'estableix al *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*, reconeix tres llengües oficials: el català, el castellà i, l'aranès. Aquest ordenament garanteix el dret de totes les persones a conèixer i fer ús de qualsevol d'aquestes llengües.

El llenguatge oral és una de les eines fonamentals en el desenvolupament global dels infants, especialment durant l'etapa d'educació infantil, on s'inicien les primeres estructures comunicatives, cognitives i socials. Aquesta habilitat és clau no només per a la comprensió i expressió de pensaments i emocions, sinó també per establir vincles, regular la conducta i accedir als aprenentatges escolars. És per això que l'ensenyament i el foment del llenguatge oral és una prioritat pedagògica en aquestes edats. (Aparici Aznar & Igualada, 2018)

Segons Krashen (1982), la comprensió precedeix la producció, i cal garantir un entorn ric en estímuls lingüístics, on l'infant pugui observar, escoltar i començar a construir significats abans de produir verbalment. A més, Vygotsky (1978) destaca la importància de la interacció social en el desenvolupament lingüístic, afirmant que l'aprenentatge sorgeix a través de la relació amb l'entorn i amb altres parlants.

L'adquisició del llenguatge en alumnat nouvingut no es pot entendre de la mateixa manera que en infants que han estat exposats al català des del naixement. Aquests infants necessiten temps, suport emocional, visual i estratègies didàctiques específiques per accedir a la llengua en un context significatiu, motivador i segur. (Carbonell, 2006)

El Departament d'Educació (2016), posa en manifest que el desenvolupament del llenguatge oral en l'etapa d'educació infantil no es limita a espais específics dins de l'aula, sinó que esdevé transversal i present a tot arreu i en qualsevol moment del dia. En aquest sentit, aprendre a parlar i a comprendre el món es vincula a experiències diverses i contextualitzades.

Tal com recull el document *Marc del nou currículum d'educació infantil*, el llenguatge es construeix a partir de la interacció, la curiositat i el sentit de compartir accions

quotidianes. Aquesta mirada inclusiva i global ajuda a obrir finestres al món i facilita l'aprenentatge de la llengua per part dels infants, especialment aquells que no tenen el català com a llengua familiar. A continuació es presenta un esquema elaborat pel Departament on es recullen els elements clau que fan possible l'aprenentatge des d'una perspectiva vivencial i global. (Generalitat de Catalunya, 2016)

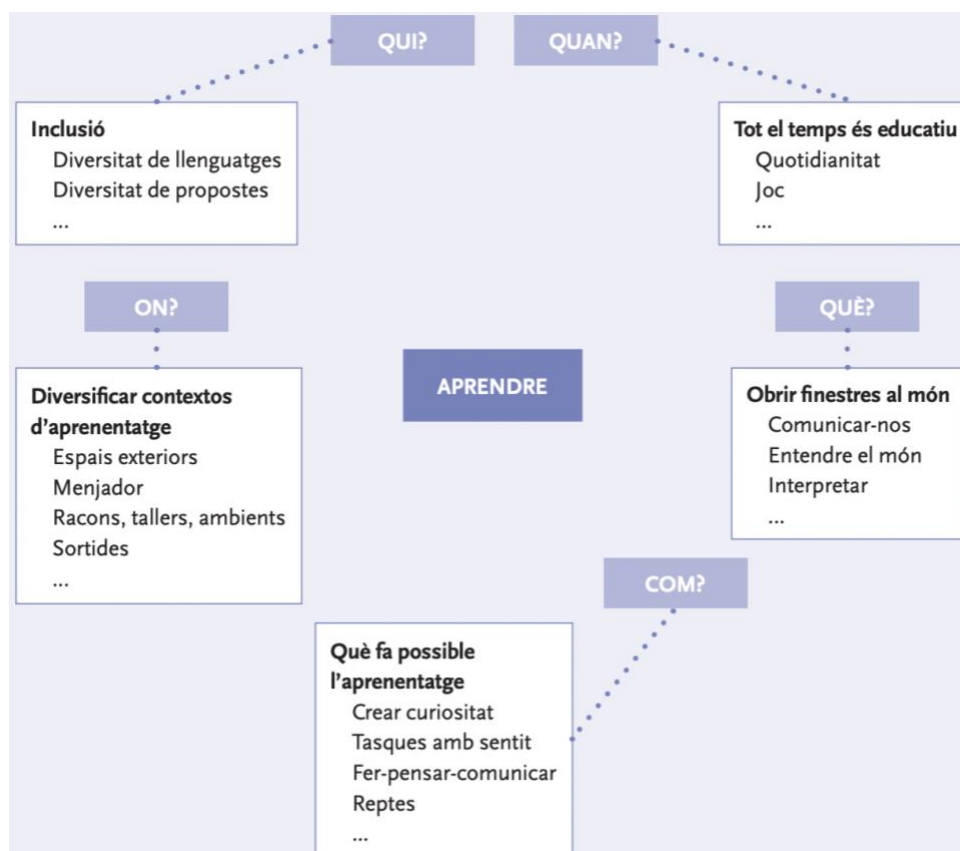

Figura 1. Factors que possibiliten l'aprenentatge significatiu.

Extret del currículum i orientacions educació infantil (2016).

2.1.1. Normativa vigent al segon cicle d'educació infantil i el llenguatge oral

Segons el *Decret 91/2024, del 14 de maig, del règim lingüístic del sistema educatiu no universitari*, el català s'estableix com "la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu" (Generalitat de Catalunya, 2024). No obstant això, cal tenir en compte que per a l'alumnat nouvingut, el català no forma part del seu entorn habitual fora de l'escola, fet que condiciona la seva exposició i pràctica.

Com exposa Cummins (2000) els infants nouvinguts, en molts casos provenen de contextos culturals i lingüístics molt diversos, aprenen el català com a segona o tercera llengua, sovint a través de la immersió a l'aula.

L'objectiu del *Currículum del Segon Cicle d'Educació Infantil* **no es limita a la transmissió de continguts**, educar en l'etapa d'infantil, implica molt més: proposar reptes cognitius, generar un ambient enriquidor que afavoreixi les relacions humanes i el desenvolupament emocional, potenciar la confiança i l'autoestima dels infants, i acompanyar-los en el camí cap a l'autonomia personal. A través d'aquest procés, l'infant comença a construir una visió del món que l'envolta i a desenvolupar les eines bàsiques per comprendre'l i participar-hi. (Generalitat de Catalunya, 2016)

A continuació, s'exposa una figura que recull els **components bàsics del currículum** d'educació infantil del segon cicle.

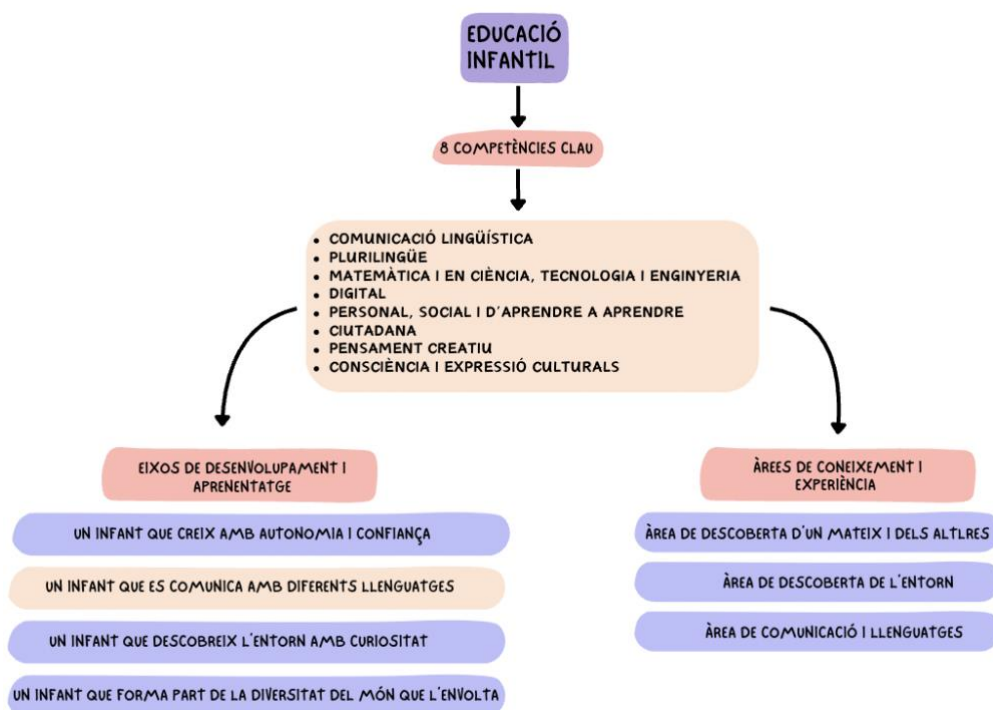

Figura 2. Mapa conceptual de les competències clau, eixos de desenvolupament i àrees d'experiència a l'educació infantil.

Extret del currículum i orientacions educació infantil (pròpia).

En aquest marc, el currículum es fomenta en una visió globalitzadora de l'aprenentatge, que es concreta en una sèrie **d'eixos vertebradors i competències claus**. Aquest han de ser presents en totes les experiències educatives del cicle infantil.

Segons el *Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil*, l'aprenentatge es vertebrava a través de quatre eixos d'aprenentatge. És en l'eix *Un infant que es comunica* amb diferents llenguatges on es recullen els sabers i competències relacionades amb la llengua oral, la iniciació a la lectura i l'expressió escrita. Aquest eix té com a objectiu afavorir que els infants es comuniquin, compreguin, expressin idees, emocions i fets mitjançant diferents llenguatges: oral, escrit, corporals, artístic i audiovisual.

Competència específica 1. Interpretar, comprendre i expressar missatges, emprant recursos i coneixements basats en la pròpia experiència, per avançar en la comunicació i la construcció de nous aprenentatges.

SABERS: SEGON CICLE

Intenció i elements de la interacció comunicativa

Adquisició progressiva de nou repertori comunicatiu. Elements de comunicació no verbal.

Utilització de frases cada vegada més complexes.

Manifestació d'empatia i assertivitat en moments de relació i comunicació amb la resta d'infants i amb les persones adultes de referència.

Utilització de normes socials d'intercanvi lingüístic en situacions comunicatives que potenciïn el respecte i la igualtat: atenció, escolta activa, torns de diàleg i alternança.

Comunicació oral. Expressió, comprensió i diàleg

Ús progressiu de la llengua oral en situacions quotidianes per evocar i relatar fets, per expressar i comunicar idees, desigs i sentiments, com a forma d'estructurar el propi pensament.

Ús progressiu de la llengua oral en situacions quotidianes per regular la pròpia acció.

Utilització d'estratègies de comprensió amb imitació de models i amb un ús de la llengua oral cada vegada més acurat en pronunciació, estructura gramatical, lèxic, entonació, to de veu, etc.

Participació en converses per compartir descobertes, hipòtesis, desitjos, sentiments i emocions.

Contrast de les pròpies idees amb les dels altres i incorporació de les seves aportacions.

Ús de la llengua oral per mostrar acords i desacords i resoldre conflictes.

Participació i escolta activa en situacions habituals de comunicació: converses, contextos de joc i diferents situacions de la vida quotidiana.

Discriminació auditiva i adquisició progressiva de consciència fonològica en contextos de joc i de vida quotidiana.

Ús d'un llenguatge respectuós amb les diferències i identificació progressiva, amb acompanyament adult, d'estereotips lingüístics.

Competència específica 2. *Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.*

Aproximació al llenguatge escrit

Descoberta de l'ús social de la lectura i l'escriptura, de la seva funcionalitat i significativitat en situacions comunicatives reals.

Habilitats interpretatives en la lectura d'imatges i descodificació de signes visuals cada vegada més complexos.

Ús significatiu d'estratègies per aproximar-se a la lectura: formulació d'hipòtesis; identificació de paraules i lletres significatives i usuals; utilització del context i del format de l'escrit, i ús de les il·lustracions, gràfics i altres imatges que acompanyen els textos.

Iniciativa i interès per expressar-se per mitjà de l'escriptura en contextos significatius i amb aproximació progressiva a l'escriptura convencional.

Discriminació auditiva i adquisició progressiva de consciència fonològica en propostes significatives i contextos de joc.

Iniciació al desenvolupament del traç i de la grafia des del moviment lliure en situacions significatives i funcionals.

Iniciació al contacte amb textos escrits en diferents suports.

Desenvolupament de situacions de lectura a través de models lectors de referència o de situacions individuals o de grup.

Literatura infantil

Vivència de la literatura com un espai d'experiència amb sentit per si mateix.

Gaudi de la literatura com a pràctica compartida.

Enfortiment de vincles afectius i lúdics amb les persones que comparteixen els relats i amb els textos literaris.

Interès per les converses i diàlegs sobre textos literaris que eduquin la sensibilitat i el respecte i nodreixin la imaginació i la curiositat.

Escolta activa, comprensió i reproducció de les diferents manifestacions de la literatura popular (narracions, poesia, endevinalles) com a font de plaer.

Descoberta de les biblioteques com a espais de gaudi i aprenentatge.

Taula 2. EIX 2. Un infant que es comunica amb diferents llenguatges.

Extret del currículum i orientacions educació infantil.

El segon eix d'aprenentatge establert pel *Decret 21/2023* posa el focus en la comunicació i l'expressió com a elements centrals per al desenvolupament global de l'infant.

El currículum estableix que cal oferir a tots els infants, contextos rics en interacció, amb presència de models de llenguatge acurats i situacions comunicatives significatives. Així, es promouen **situacions d'expressió lliure i espontània**, acompanyades d'una escolta activa per parts dels adults, on cada infant pugui sentir-se reconegut i acompanyat.

Pel que fa a les competències específiques, el decret proposa que els infants desenvolupin habilitats com interpretar, comprendre i expressar missatges a partir de la seva pròpia experiència, utilitzant progressivament un repertori lingüístic més ampli. Això inclou des de l'ús funcional del llenguatge en situacions quotidianes, fins a l'adquisició progressiva de la consciència fonològica i la participació activa en converses, tant amb iguals com amb adults.

Finalment, el decret també preveu una **aproximació significativa a la lectura i l'escriptura**, a partir de situacions reals i funcionals, que estimulin l'interès per explorar la llengua escrita i les seves formes. En aquest sentit, **la literatura infantil** juga un paper fonamental, tant pel seu valor afectiu com pel seu potencial per enriquir el llenguatge, nodrir la imaginació i afavorir la construcció de significats per compartits.

2.2. La consciència fonològica

Per a Fresneda & Mediavilla (2018), la consciència fonològica és una habilitat metalingüística que permet reflexionar sobre el llenguatge oral, i fa referència a la capacitat d'identificar, segmentar i combinar de manera intencionada les unitats sublèxiques de les paraules, com ara les síl·labes, les unitats intrasil·labiques i els fonemes.

Jiménez Catalayud (2017) diferencia quatre nivells en el desenvolupament de la consciència fonològica.

- *Consciència lèxica*, capacitat d'identificar les paraules dins d'una frase i manipular-les de manera deliberada.
- *Consciència sil·làbica*, segmentació i manipulació de síl·labes dins de les paraules.
- *Consciència intrasil·làbica*, segmentació i manipulació de l'inici (consonant/s prèvies a la vocal) i la rima (la vocal i les consonants finals) dins d'una síl·laba.
- *Consciència fonèmica*, capacitat de segmentar i manipular els fonemes, les unitats sonores més petites del llenguatge oral.

En aquest sentit, l'autor Garriga Ferriol (2003) destaca la diferència entre la capacitat natural per parlar i la necessitat d'aprendre a identificar sons per llegir correctament:

Els científics han descobert que el cervell humà està específicament adaptat per processar diferents classes d'informació lingüística i una part d'aquesta dotació biològica permet als humans processar la complexa informació fonològica en la parla sense que sigui necessari ser conscient de cadascun dels fonemes individuals. Aquesta habilitat humana és la que permet que la parla pugui ser adquirida com un procés natural de manera que les persones de tot el món poden aprendre a parlar la seva llengua amb molt poques instruccions directes. No obstant, el fet que els fonemes estan representats per lletres en les llengües escrites alfabètiques, aprendre a llegir requereix que els nens i les nenes siguin conscients dels fonemes com a segments individuals en les paraules. De fet, la consciència fonològica es defineix comunament com la sensibilitat o la consciència explícita de l'estructura fonològica de les paraules en una llengua. Concretament, implica l'habilitat per

notar, pensar o manipular els sons individuals en les paraules. (Garriga Ferriol, 2003, p. 10).

Aquest fragment reforça la idea que, per tal que l'infant accedeixi amb èxit al sistema de lectoescriptura, necessita desenvolupar una consciència fonològica explícita que li permeti relacionar sons i grafies. Aquesta habilitat és especialment rellevant en infants nouvinguts, que han de familiaritzar-se amb una nova llengua i un sistema d'escriptura diferent de la seva llengua d'origen.

Diversos estudis han demostrat que el nivell de consciència fonològica en la llengua materna, és un factor clau en l'aprenentatge d'una segona llengua, especialment en el desenvolupament d'habilitats lectores. Segons la investigació de Anthony & Francis (2005), la transferència d'habilitats fonològiques des de la llengua d'origen pot facilitar l'adquisició de la lectoescriptura en la nova llengua, actuant com un predictor significatiu de l'èxit lector en l'alumnat nouvingut.

Integrar aquesta pràctica en el dia a dia a l'aula, a través de jocs de paraules, cançons, rimes, embarbussaments o contes rimats, és fonamental per al desenvolupament lingüístic dels infants. En aquesta línia, Bassai Martín & Adrover-Roig (2015), remarquen la importància de generar un ambient ric en llenguatge, on l'infant pugui jugar, escoltar i participar de manera activa. El joc simbòlic, les rutines verbals i les converses compartides són contextos naturals i significatius on aquesta habilitat es pot anar desenvolupant sense pressió i amb motivació.

Ara bé, quan parlem d'infants nouvinguts, el treball de consciència fonològica requereix una mirada més específica. Sovint aquests infants arriben a l'escola sense conèixer la llengua vehicular, el català, i això pot dificultar tant la comprensió del vocabulari com el reconeixement dels sons. A més, en molts casos, la seva llengua d'origen no comparteix la mateixa estructura sil·làbica o no conté determinants fonemes propis del català, cosa que fa més complex aquest aprenentatge inicial. (Sánchez Román et al., 2024)

El component emocional i afectiu juga un paper determinant. Com recorda Juárez Sánchez (2002), el llenguatge no s'imposa, s'ofereix; i només si l'infant sent que té sentit i funcionalitat per a ell, el farà servir. Això implica que el treball fonològic ha de connectar

amb el món de l'infant, amb el seu context familiar i cultural, i tenir una aplicació pràctica i significativa en la seva vida quotidiana.

Per entendre millor el desenvolupament de la consciència fonològica en l'etapa d'educació infantil, es presenta a continuació una taula amb els indicadors corresponents als diferents nivells educatius del segon cicle d'educació infantil:

Nivell	Habilitat mitjana adquirida per a infants
I3	Para atenció i discriminar paraules. Discrimina paraules dins de frases. Diu si dues paraules rimen. Genera una rima senzilla a partir d'una paraula.
I4	Discrimina paraules llargues i curtes. Aïlla i manipula síl·labes inicials i finals. Separa la pronunciació dels sons en paraules de dues o tres fonemes.
I5	Aïlla i pronuncia els sons de paraules que continguin grups consonàntics inicials. Separa els sons en paraules que continguin grups consonàntics inicials, finals i medials.

Taula 3. Indicadors de desenvolupament en consciència fonològica.

Extret de la Consciència Fonològica (2003).

Així doncs, tot i que la consciència fonològica sovint s'associa a l'etapa de la lectoescriptura, en aquest treball s'explora com aquesta pot esdevenir una estratègia fonamental per afavorir el llenguatge oral en infants nouvinguts. Aquesta mirada respon a la necessitat de dotar aquest alumnat d'eines accessibles, contextualitzades i lúdiques que facilitin el reconeixement sonor i la producció de paraules en català, contribuint així a la seva inclusió lingüística des de les primeres etapes escolars.

2.3. L'alumnat nouvingut i l'aprenentatge del Català

Segons el llibre *L'Acollida - Acompanyament d'Alumnat Nouvingut*, de l'autor Carbonell (2006), administrativament es considera alumnat nouvingut aquell que porta menys de 24 mesos al sistema educatiu català. No obstant això, educativament parlant, és fonamental

que aquest alumnat deixi de sentir-se “nouvingut” com més aviat millor, ja que la seva integració depèn en gran part de la socialització amb els companys i el professorat.

L’augment de la diversitat cultural i lingüística a les escoles de Catalunya, ha suposat nous reptes i oportunitats en el context educatiu. Els infants nouvinguts arriben a l’aula amb coneixements, llengües i experiències diverses. Aquesta realitat, lluny de ser un obstacle, pot esdevenir un recurs educatiu valuós.

Segons la Llei d’Educació de Catalunya (Generalitat de Catalunya, 2009), com hem mencionat anteriorment, el català és la llengua vehicular del sistema educatiu, però també reconeix el dret a una atenció educativa que garanteixi la igualtat d’oportunitats. Per tant, cal que l’escola acompanyi a l’alumnat nouvingut en el procés d’adquisició de la llengua catalana, respectant alhora la seva identitat i llengua d’origen.

2.3.1. Diversitat lingüística a l’aula: una realitat a l’educació infantil

En l’etapa d’educació infantil, la diversitat lingüística és especialment visible. A moltes aules conviuen infants que parlen llengües com, l’àrab, rus, el romanès, el xinès o l’anglès. Aquesta pluralitat genera riquesa cultural, però també pot provocar dificultats en la comunicació, la comprensió de consignes i la participació en activitats grupals.

Com assenyalen Puigdellívol et al. (2019), les escoles han d’afrontar aquest repte no des de l’assimilació lingüística, sinó des del reconeixement i la valoració de totes les llengües presents. Això implica visibilitzar-les, incloure-les en activats (com contes multilingües o murals familiars) i fer que l’infant se senti escoltat i valorat.

A més, Vingut Rigall (2016) indica que tots els centres han de comptar amb un pla d’acollida que garanteixi l’atenció a la diversitat lingüística, especialment durant els primers mesos d’escolarització. Ara bé, no es tracta d’un model únic i tancat, sinó que ha de ser flexible, adaptat al context de cada centre i a les necessitats dels infants.

Puigdellívol et al. (2019) defensen que els plans d’acollida haurien de contemplar accions específiques per a l’etapa 0-6 anys, tenint en compte les necessitats comunicatives, simbòliques i relacionals dels més petits. A més, aposten per un enfocament

interdisciplinari i comunitari, on participin no només els docents, sinó també les famílies i altres agents educatius del centre.

2.3.1.1. El Pla Individualitzat i les fases d'acollida de l'alumnat nouvingut.

L'atenció educativa a l'alumnat nouvingut no només requereix estratègies lingüístiques, sinó també una planificació personalitzada que garanteixi la seva inclusió. Per això, els centres desenvolupen un Pla Individualitzat (PI) quan es detecta que l'infant necessita un suport específic per assolir els objectius d'aprenentatge.

Aquest PI forma part d'un procés d'acollida més ampli, que inclou diferents fases i agents implicats. A continuació, es presenta una taula **simplificada** elaborada a partir del document oficial del Departament d'Educació, on s'explicita el protocol que se segueix des del primer contacte amb la família fins a l'avaluació del procés final:

Fase	Què es fa?	Quan?	Qui intervé?
1. Rebuda de la família.	Presentació del centre i recollida d'informació bàsica (procedència, llengua, situació familiar).	En el primer contacte.	Equip directiu i consergeria.
2. Entrevista amb la família.	Presentació del tutor d'acollida, ampliació d'informació i resolució de dubtes.	Abans de l'inici escolar.	Tutor/a d'acollida.
3. Avaluació inicial.	Observació del nivell lingüístic i maduratiu de l'infant.	Durant la primera setmana.	Tutor/a, EAP, equip LIC.
4. Assignació de curs.	Valoració conjunta segons edat, maduresa i experiència escolar prèvia.	Abans de la incorporació a l'aula.	Cap d'estudis i tutor/a d'acollida.
5. Presentació a l'aula.	Explicació prèvia al grup i assignació d'un company/a guia.	Primer dia d'escola.	Tutor/a i grup classe.
6. Disseny de l'itinerari.	Planificació de reforç lingüístic i adaptació metodològica si cal.	Durant la primera quinzena.	Equip docent, LIC, EAP, tutor/a
7. Seguiment i adaptació.	Revisió del pla de treball i estratègies d'inclusió.	Trimestral o quan calgui.	Tutor/a, equip docent, LIC, famílies

8. Avaluació final.	Valoració del procés d'acollida i ajustaments necessaris.	Final de curs.	Tutor/a, equip docent, orientadors/es.
---------------------	---	----------------	--

Taula 4. Guia simplificada d'acollida per a l'alumnat nouvingut.

Extret de Protocols d'Actuació en l'Acollida (pròpia).

Aquesta guia sintetitza els vuit passos clau per a una acollida progressiva i eficient, on el treball col·laboratiu entre tutors/es, LIC¹ (Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social), Equips d'assessorament i orientació psicopedagògic (EAP), i famílies és fonamental. D'aquesta manera garanteix:

- Un diagnòstic inicial acurat del nivell lingüístic i maduratiu.
- Assignació adequada del curs.
- Elaboració d'un itinerari lingüístic adaptat a cada infant.
- Seguiment continuat mitjançant el PI, revisat trimestralment o segons les necessitats.

2.3.2. Factors que condicionen en l'adquisició del llenguatge oral

L'adquisició del català per part de l'alumnat nouvingut **no depèn únicament del temps d'exposició a la llengua**. És un procés complex, influït per una combinació de factors individuals i contextuais que el personal docent ha de tenir molt en compte a l'hora de planificar les estratègies d'intervenció i d'acompanyament lingüístic. (Krashen, 1982)

Parlant dels factors individuals, hi ha elements com l'edat d'arribada, el nivell de desenvolupament de la llengua materna (L1²), l'experiència educativa prèvia o la motivació i actitud de l'infant. Aquests condicionants influeixen directament en la rapidesa i la qualitat amb què es pot adquirir una segona llengua. Tal com exposa Costa (2017), un infant que ha estat escolaritzat anteriorment al seu país d'origen i que ha desenvolupat una base sòlida en la seva L1, tindrà més facilitats per transferir aquests coneixements al català.

¹ LIC, programa del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya que dona suport als centres educatius en l'acollida de l'alumnat nouvingut, l'aprenentatge del català o la gestió de la diversitat cultural i lingüística, a partir del cicle mitjà.

² L1 fa referència a la llengua materna o primera llengua que l'infant ha adquirit.

El cervell bilingüe no aprèn dues llengües de manera simètrica, sinó que cada llengua pot activar processos neurològics diferents. Per aquest motiu, cal oferir més repeticions, suport visual i temps d'assimilació a l'alumnat que aprèn el català com a segona llengua (L2³). (Costa, 2017)

D'altra banda, els factors contextuais també juguen un paper clau en l'aprenentatge lingüístic. El suport lingüístic rebut, com ara l'aula d'acollida o els reforços específics, pot marcar una gran diferència en el ritme d'adquisició. També cal considerar el paper de les famílies, l'entorn lingüístic i les expectatives del centre educatiu. Com apunten Bassa i Martín & Adrover-Roig (2015) un entorn escolar que fomenta l'ús funcional i significatiu del llenguatge, a través del joc, rutines, pictogrames, contes i activitats cooperatives, afavoreix l'aprenentatge natural i contextualitzat de la nova llengua.

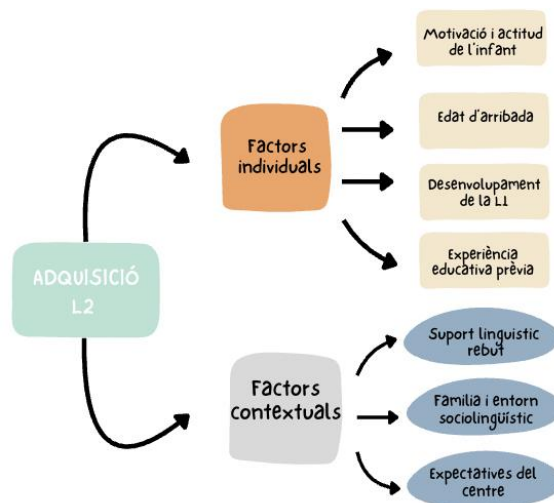

Figura 3. Factors que influeixen en l'adquisició d'una L2 en alumnat nouvingut.

Extret de Costa (2017), Bassa i Martín i Adrover-Roig (2015) i Departament d'Educació (2020).

Tal com recull Garriga Ferriol (2003) no només els alumnes nouvinguts necessiten suport lingüístic, sinó també aquells que, tot i haver estat escolaritzats prèviament, no tenen el català com a llengua habitual en el seu entorn familiar o social i, per tant, poden requerir **intervencions específiques** per assolir una competència adequada.

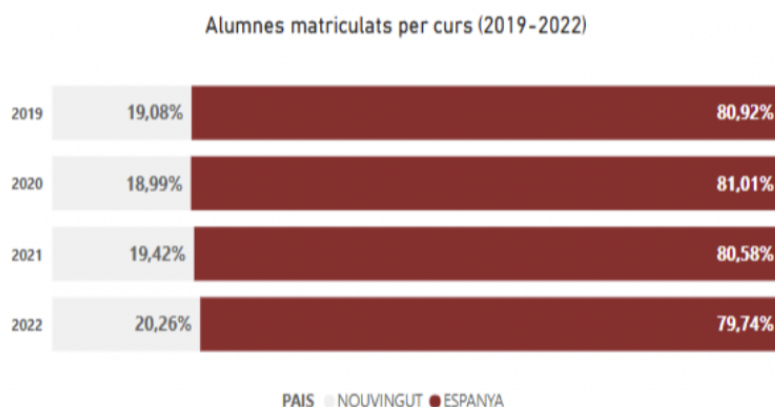
2.3.3. Anàlisi de dades sobre alumnat nouvingut a Catalunya (2019-2022)

Per tal d'analitzar la proporció alumnes nouvinguts respecte a l'alumnat local als centres d'educació infantil de Catalunya, s'ha consultat les dades oficials publicades pel

³ L2 fa referència a la segona llengua que es comença a aprendre més tard, en aquest cas, el català.

Departament d'Educació. Aquestes dades permeten observar l'evolució de la matrícula en els darrers anys i valorar-ne les implicacions pedagògiques.

Per dur a terme aquest estudi, s'ha descarregat els darrers anys disponibles que inclouen informació sobre la nacionalitat i el país d'origen, aspecte de més interès per dur a terme l'anàlisi. Un cop descarregats, s'ha unificat tots els arxius en un únic document per generar una visualització clara. En l'eix X, s'ha representat els diferents cursos escolars, des del curs 2018-2019 fins al 2022-2023, i en l'eix Y, el percentatge d'alumnes catalans en comparació amb els estudiants d'origen estranger.

Taula 5. Alumnes matriculats per curs a Catalunya (2019-2022).

Extret del repositori de Catalunya (2025) (pròpia).

L'anàlisi mostra que, en aquests anys, la volumetria d'alumnes ha estat força estable, sense grans variacions, però amb presència significativa d'alumnes nouvinguts, que representen aproximadament un 20% del total. S'observa que el percentatge d'alumnes nouvinguts ha anat augmentant lleugerament, passant del 19,08% el 2019, el 20,26 % el 2022. Paral·lelament, el percentatge d'alumnes d'origen espanyol ha experimentat una lleugera disminució, situant-se al 79,74% el 2022.

Aquest resultat cal interpretar-lo adequadament, ja que, tot i que aquest 20,6% és una xifra elevada, s'ha de considerar que hi ha alumnes que, encara que la seva llengua materna no sigui ni el català ni el castellà, no es consideren nouvinguts. Això es deu al fet que no han estat exposats a aquestes llengües a casa seva, fet que també pot requerir un suport lingüístic específic.

Segons el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya (2016), el suport lingüístic ha de ser personalitzat i ha de tenir en compte tant els alumnes nouvinguts com aquells que, malgrat portar més temps al sistema educatiu, continuen necessitant reforç per assolir una competència suficient en català. Com diu els “Document per a l’organització i la gestió dels centres”

“Hi ha també alumnes d'origen estranger, no estrictament nouvinguts, que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya i que poden necessitar un suport lingüístic per seguir el currículum ordinari.” (Departament d'Educació, 2022, p.329)”

Aquesta situació posa de manifest **la diversitat lingüística és una realitat estructural del sistema educatiu català**, i no una excepció puntual. Per aquest motiu, cal impulsar polítiques i estratègies docents que garanteixin un accés equitatiu a l’aprenentatge del català per part de tot l’alumnat, especialment el nouvingut.

Les dades reflecteixen l’increment progressiu de la diversitat lingüística i cultural dins de les aules catalanes, fet que té un impacte directe en l’ensenyament i l’adquisició del català com a llengua d’aprenentatge.

2.4. Estratègies per fomentar el llenguatge oral en l’alumnat nouvingut

La incorporació d’infants nouvinguts a les aules d’educació infantil, requereix estratègies concretes, planificació i sensibilitat per part de l’equip docent. Aquest alumnat arriba sense coneixements previs de la llengua catalana, fet que pot generar situacions d’inseguretat, bloqueig o manca de participació. Diversos estudis assenyalen la importància de dissenyar estratègies específiques per atendre les necessitats dels infants nouvinguts, promovent la seva participació activa. En aquest sentit, Martínez González et al. (2012) destaquen que l’aplicació d’actuacions educatives orientades a la integració aquest alumnat, facilita el procés d’adaptació millorant el clima escolar.

Segons el Dossier per a l’atenció a l’alumnat nouvingut elaborat pel Departament d’Educació (2020), una de les claus per afavorir l’aprenentatge és oferir contextos rics en comunicació, on l’infant pugui escoltar, observar, interactuar i participar en situacions

quotidianes amb sentit. Aquest enfocament ha d'anar acompanyat de recursos visuals, material manipulatiu i dinàmiques que fomentin la repetició i l'expressió espontània.

A continuació, es destaquen algunes estratègies concretes orientades a infants del segon cicle d'Educació Infantil (I3, I4 I I5), recollides de les Orientacions del suport Lingüístic i Social per a l'etapa d'Educació Infantil i Cicle Inicial (Departament d'educació, 2016). Vegeu l'Annex 1. Infografia d'Estratègies per al desenvolupament del llenguatge oral en alumnat nouvingut.

1. Ús de recursos visuals i contextualització del llenguatge.
 - a. Incorporació de pictogrames, rutines visuals, fotografies de la vida quotidiana i materials manipulatius per facilitar la comprensió.
 - b. Reforç del llenguatge oral amb gestos, entonació i expressió corporal.
2. Activitats amb repetició i ritme.
 - a. Cançons, rimes, poemes visuals i jocs lingüístics senzills.
 - b. Jocs com “Veig, veig...”, “Quin so fa?” o “Aquesta paraula rima amb...?” permeten treballar la consciència fonològica en un context lúdic.
3. Creació d'un entorn lingüístic segur i acollidor.
 - a. Assignar un company/a i utilitzar sistemes visuals per estructurar la setmana.
 - b. Ús de paraules funcionals repetides diàriament (ex: bon dia, gràcies, “avui fa sol/núvols/vent”).
4. Converses significatives espontànies.
 - a. Converses en petit grup, foment de la participació oral sense pressió i espais de converses a les rutines (esmorzar, assemblea, racons...)
 - b. Respectar els silencis i el temps que necessita l'infant per expressar-se.
5. Connexió amb la llengua d'origen i la cultura familiar.
 - a. Donar visibilitat a les llengües familiars a través de contes multilingües, noms de diferents idiomes...,
 - b. Fer partícip a les famílies en activitats d'aula o en l'elaboració de materials visuals en la seva llengua.
6. Treball per projectes o centres d'interès.
 - a. Aprofitament de temàtiques properes i rellevants per a l'infant: el cos, la casa, els animals, la família...,
 - b. Reforç del lèxic amb imatges, cançons i vocabulari del context.

A més, la [pàgina web oficial del Departament d'Educació per a l'alumnat nouvingut](#), ofereix una gran varietat de recursos, protocols i guies per a centres referent a l'alumnat nouvingut, incloent-hi bones pràctiques, orientacions didàctiques i models d'organització.

2.4.1. El paper de l'entorn familiar en l'acompanyament lingüístic

Un dels primers factors a considerar per a la implementació efectiva d'estratègies pedagògiques és el context familiar. Segons el document Suport Lingüístic i Social en Aules Multilingües (Departament d'Educació, 2016), és essencial fomentar la col·laboració entre escola i família per reforçar l'ús del català fora de l'àmbit escolar i garantir una adquisició més natural de la llengua.

L'entorn familiar, esdevé un pilar fonamental en el desenvolupament lingüístic de l'infant, ja que, com assenyala Juárez Sánchez (2002), a més de construir l'àmbit natural per a l'adquisició de la comunicació, és l'únic espai capaç de proporcionar una estimulació constant i intensiva durant tot l'any.

Vingut Riggall (2016) proposa orientacions específiques per al suport lingüístic i social en contextos multilingües, explica que rol del docent, és clau: la sensibilització de les famílies envers la importància de la seva implicació i la transmissió d'informació adaptada. Tanmateix, aconseguir aquesta col·laboració no sempre és fàcil, especialment en entorns multiculturals i multilingües. Per aquest motiu, les orientacions dirigides a les famílies han de ser estructurades amb l'objectiu d'assegurar una comprensió mútua i una alineació amb les dinàmiques educatives del centre.

A continuació, es resumeixen algunes de les orientacions proposades per Juárez Sánchez (2002) per potenciar l'estimulació lingüística des de l'àmbit familiar:

- Introduir les demandes a les famílies de forma gradual, evitant una sobrecàrrega inicial que pugui generar angoixa.
- Incorporar materials quotidians de l'entorn domèstic com a recursos per al joc simbòlic i la interacció verbal, afavorint la connexió entre l'aprenentatge escolar i la realitat familiar.

- Evitar pràctiques pedagògiques, tot i fomentar avenços immediats, que puguin tenir conseqüències adverses, com la manca d'estimulació, conductes agressives o una sobreprotecció excessiva.
- Incrementar la intensitat de l'estimulació lingüística a casa, promovent interaccions freqüents i espontànies entre progenitors i infants en un ambient distès.
- Fomentar la millora de la interacció comunicativa mitjançant explicacions, exemples i modelatge de pràctiques lingüístiques facilitadores.

2.4.2. El paper del docent en l'acompanyament lingüístic

Som el referent que tenen els alumnes durant el seu dia a dia, perquè els infants al final passen més de la meitat del seu dia a l'escola. Si com a mestres no utilitzem la llengua, no fomentem la llengua i no fomentem que aquests infants continuïn aprenent la llengua i continuïn creixent en aquesta llengua, òbviament, en un futur, no utilitzaran la llengua. (Reig, 2025)

En aquest procés, el paper del docent és **central i transformador**. No només dissenya activitats, sinó que **acompanya, guia i modela el llenguatge**. És qui ofereix les primeres paraules, interpreta els gestos dels infants, celebra els intents de parlar i crea un entorn segur per comunicar-se. (Vigotski, 1979)

Segons Aparici Aznar & Igualada (2018), la figura del mestre/a actua com a pont entre **la llengua que l'infant coneix i la que ha d'aprendre**. Per això, ha de ser un model lingüístic clar, però també afectiu. El docent no corregeix de manera invasiva, sinó que **reformula, amplia i acompanya**. Aquesta actitud facilita la creació de vincles i reforça la confiança en el mateix llenguatge.

A més, tal com destaca Bassa i Martín & Adrover-Roig (2015), **l'observació sistemàtica i el seguiment individualitzat** són claus per adaptar la intervenció a les necessitats de cada infant. No tots aprenen igual ni al mateix ritme, i per això, cal un acompanyament flexible, sensible i respectuós. El docent ha de treballar de manera coordinada amb els altres professionals del centre i amb famílies.

Segons el Departament d'Educació (2025), el rol del docent en aquest procés es pot entendre a partir de tres grans eixos: **planificar, acompanyar i avaluar**. Aquesta visió, tot i estar formulada per a l'etapa general obligatòria, pot i ha de ser adaptada al context d'infantil, tenint en compte les necessitats, el ritme i el tipus d'interaccions pròpies de l'etapa.

Planificar
<p>Conèixer el punt de partida de cada infant: la seva llengua d'origen, experiència prèvia i context familiar.</p> <p>Pensar i anticipar quins mots clau, estructures senzilles i situacions comunicatives es donaran durant la jornada escolar (esmorzar, racons, assemblea).</p> <p>Preparar espais i materials visuals i accessibles, pensant en infants que encara no comprenen la llengua.</p> <p>Incorporar estratègies que donin protagonisme a l'oralitat, amb activitats on el llenguatge tingui sentit i funcionalitat.</p>
Acompanyar
<p>Ser un model lingüístic clar, coherent i afectiu, utilitzant frases curtes, paraules repetides i expressions contextualitzades.</p> <p>Reformular i ampliar allò que diu l'infant, sense corregir de forma invasiva.</p> <p>Acompanyar el llenguatge oral amb gestos, mirades i tons de veu expressius, especialment en infants que encara no produeixen llenguatge verbal.</p> <p>Donar temps i espai perquè l'infant s'expressi i celebri cada intent de comunicació.</p> <p>Fomentar situacions comunicatives naturals i significatives, tant en petit grup com en joc lliure.</p>
Avaluar
<p>Observar de manera sistemàtica com l'infant utilitza el llenguatge oral al llarg de la jornada.</p> <p>Valorar l'evolució no només pel que diu, sinó també per com es comunica, amb quina intenció i en quines situacions ho fa.</p> <p>Compartir observacions amb l'equip docent i, si cal, amb l'equip LIC o orientació per ajustar les intervencions.</p> <p>Utilitzar instruments adaptats a infantil, com registres anecdòtics, fotografies, vídeos o diaris d'aula.</p> <p>Tenir en compte el procés d'adquisició de la llengua i la seva progressió, evitant comparacions i avaluacions estandarditzades.</p>

Taula 6. Funcions del docent a l'educació infantil: planificar, acompanyar i avaluar.

Extret del Departament d'Educació (2025).

3. MARC METODOLÒGIC

Un cop exposat tot el contingut teòric, cal posar-ho en relació amb la part pràctica del treball, que es desenvoluparà a partir de dades reals recollides en un context educatiu.

3.1. Preguntes de la Investigació

Per dur a terme aquesta investigació, he elaborat un seguit de preguntes per tal d'assolir els objectius plantejats en aquest treball, són les següents:

- I. Com es duen a terme les pràctiques d'acollida i de foment del llenguatge oral amb l'alumnat nouvingut en una aula d'I5?
- II. Quin impacte tenen les activitats de consciència fonològica en el desenvolupament del llenguatge oral dels infants nouvinguts?
- III. Com es relacionen les estratègies i recursos metodològics recollits en el marc teòric amb la pràctica educativa real en el context d'infants nouvinguts?

3.2. Objectius de la investigació

Per tal de donar pas als objectius, és de gran importància remarcar que s'ha establert des del supòsit de partida on s'ha realitzat un objectiu general i tres específics. Els objectius plantejats per aquesta investigació són els següents:

Objectiu general.

Analitzar estratègies per fomentar el llenguatge oral en infants nouvinguts d'educació infantil, a partir de la pràctica a l'aula i el treball de la consciència fonològica.

Objectius específics.

- I. Examinar les pràctiques educatives d'una aula d'I5 en relació amb l'acollida i el foment del llenguatge oral de l'alumnat nouvingut.
- II. Aplicar i analitzar activitats de consciència fonològica per valorar-ne l'impacte en la comunicació oral dels infants nouvinguts.
- III. Contrastar les aportacions del marc teòric amb l'experiència docent real, a través d'entrevistes a professionals i observació directa.

3.3. Hipòtesis de la investigació

Aquest treball sorgeix de la necessitat de donar resposta a una realitat social cada cop més present a les aules d'educació infantil: la incorporació d'infants nouvinguts que encara no dominen la llengua vehicular del centre. Aquesta situació genera la necessitat d'identificar i aplicar estratègies que facilitin el seu procés d'adquisició del llenguatge oral en la llengua vehicular, el català.

A partir d'aquesta realitat, es planteja la següent pregunta d'investigació:

Quines estratègies i recursos metodològics poden afavorir el desenvolupament del llenguatge oral en infants nouvinguts a l'etapa d'educació infantil?

3.4. Metodologia

Aquesta recerca s'emmarca dins d'una **investigació qualitativa**, parteix d'un **enfocament interpretatiu** per comprendre una realitat educativa concreta: Com es desenvolupa el llenguatge oral en infants nouvinguts dins d'una aula d'educació infantil, tenint en compte les estratègies docents i el context socioculturals dels alumnes.

Segons Rodríguez Gómez (1996), les investigacions qualitatives es caracteritzen per cercar significat dins d'un context específic i utilitzar tècniques com l'observació, les entrevistes o l'anàlisi d'un document per recollir dades. Aquest tipus d'estudis no persegueix generalitzacions universals, sinó entendre fenòmens concrets des de la perspectiva dels participants i del context.

Els trets definitoris d'aquesta metodologia es concreten en:

- Una mostra petita però rellevant, triada de manera intencionada.
- L'observació del context natural com a font principal d'informació.
- L'ús d'instruments flexibles (entrevistes obertes, observació participativa...).
- L'anàlisi inductiu i interpretatiu de les dades.
- L'enfocament comprensiu i no experimental.

Aquest estudi concret s'alinea amb aquestes característiques, per l'ús de tècniques qualitatives com l'observació directa a l'aula d'I5, entrevistes semiestructurades i recollida de materials didàctics aplicats en situacions reals. A més, la interpretació de les dades es basa en el contrast entre teoria i pràctica.

3.5. Fases De La Investigació

Basant-nos en l'esquema de la Il·lustració 5 del manual de metodologia consultat (Rodríguez Gómez, 1996), es presenta l'adaptació de les fases seguides en aquest Treball de Fi de Grau:

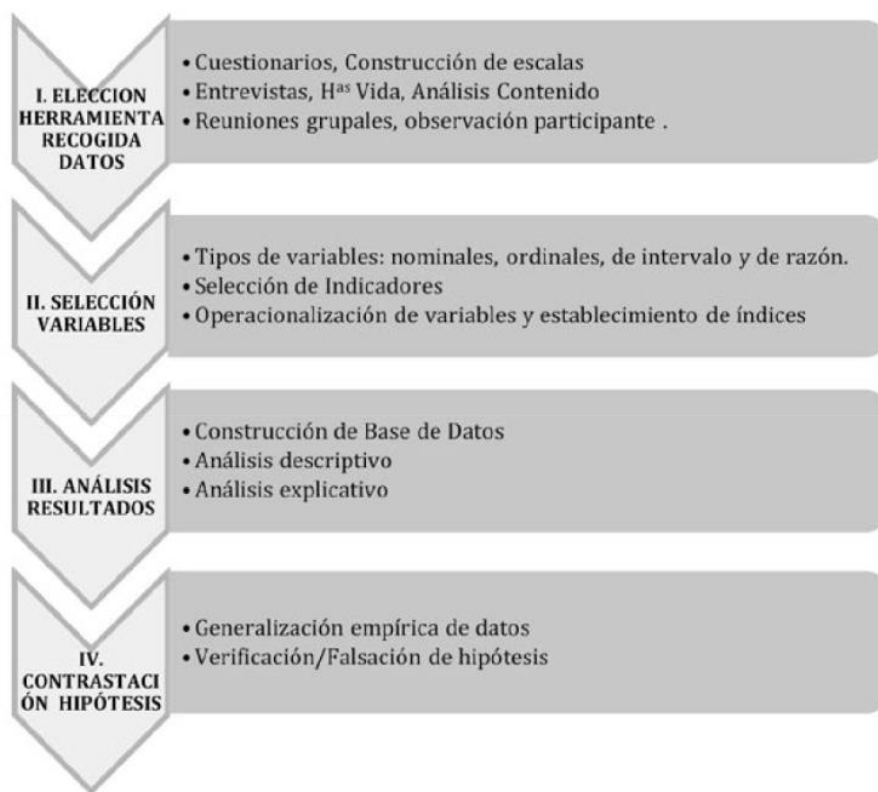

Figura 4. Estratègia de mesura, fases que comprèn.
Extret de Metodologia de la investigació qualitativa (1996).

Fase	Descripció aplicada al treball
Elecció d'eines de recollida de dades.	<p>Observació directa a l'aula d'I5.</p> <p>Entrevistes semiestructurades a tres professionals del centre.</p> <p>Recull d'evidències d'activitats de consciència fonològica.</p> <p>Disseny d'una pàgina web com a proposta de transferència.</p>
Selecció de variables.	<p>Variables centrals: desenvolupament del llenguatge oral, consciència fonològica, estratègies d'acollida.</p> <p>Indicadors: ús de pictogrames, participació oral, recursos visuals, actituds del docent.</p> <p>Contextualització: alta diversitat lingüística i cultural, centre d'alta complexitat.</p>
Anàlisi del resultat.	<p>Anàlisi interpretativa de les entrevistes i observacions.</p> <p>Contrast del marc teòric i identificació de bones pràctiques.</p> <p>Valoració de l'impacte de les activitats de consciència fonològica en infants nouvinguts.</p>
Contrastació de la hipòtesi.	<p>Validació de la hipòtesi inicial: estratègies específiques i el treball fonològic afavoreixen l'adquisició del llenguatge oral en infants nouvinguts.</p>

Taula 7. Fases de la investigació.

Extret de Metodologia de la investigació qualitativa (1996) (pròpia).

3.6 Mapa Conceptual

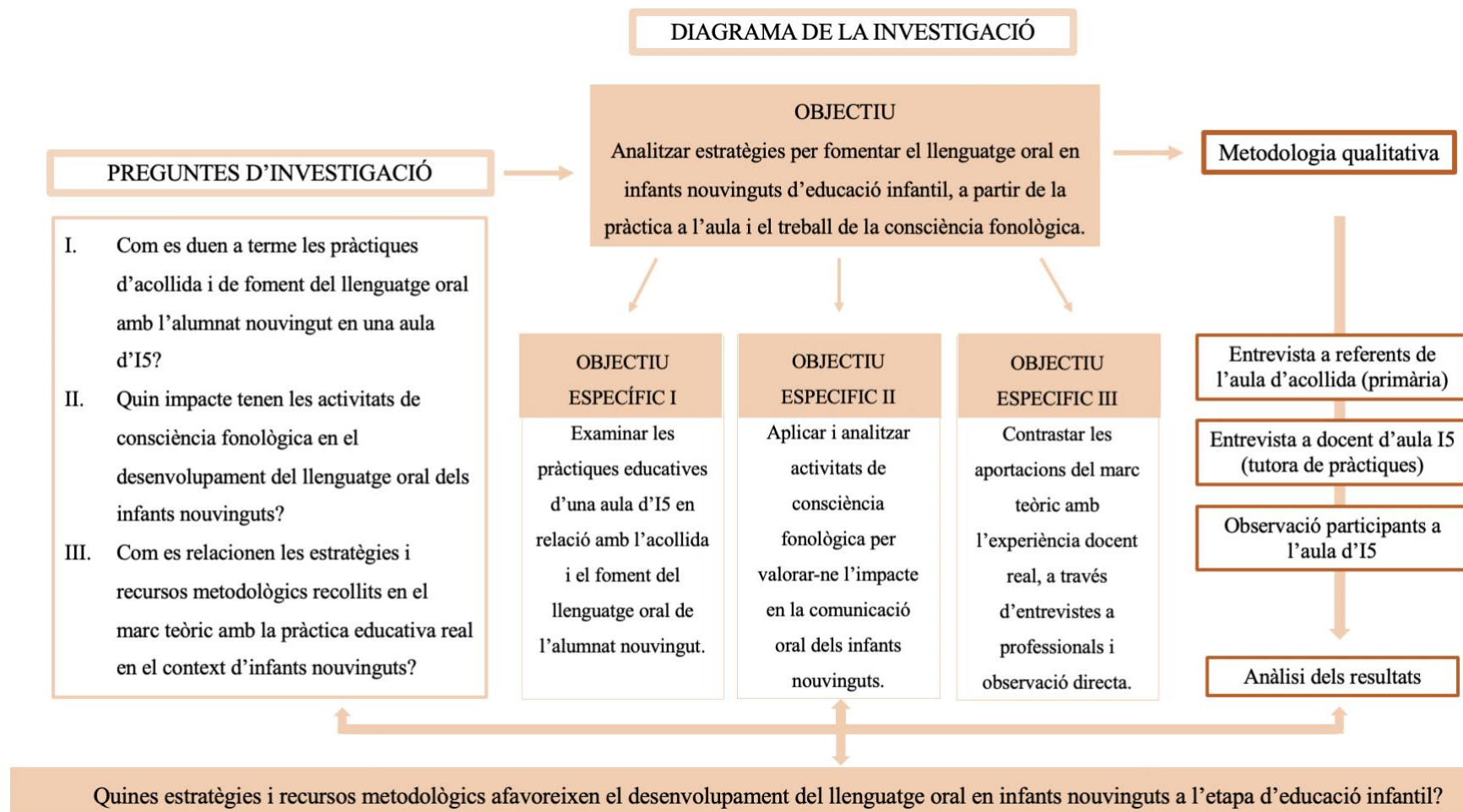

Figura 5. Mapa conceptual de la recerca (pròpia).

4. DISSENY METODOLÒGIC

4.1. Temporalització

APARTATS A TRACTAR	TEMPORALITZACIÓ																																			
	Octubre				Novembre				Desembre				Gener				Febrer				Març				Abril				Maig							
Escollir el tema.	■	■	■	■																																
Definir els objectius e hipòtesis.					■	■	■	■																												
Elaborar el marc teòric.									■	■	■	■	■	■	■	■																				
Elaborar el qüestionari.																	■	■																		
Realitzar proves.																					■	■														
Analitzar dades.																						■	■	■												
Redactar conclusions.																									■	■	■									
Redactar resum executiu.																													■							
Lliurament TFG.																																	■			
Preparació presentació oral.																																	■	■		

Taula 8. Temporalització de la recerca (pròpia).

4.2. Context De La Investigació

Aquesta recerca es desenvolupa en el marc del centre educatiu públic ubicat al municipi del Vendrell, catalogat com a escola d'alta complexitat per part del Departament d'Educació, on el 12% de l'alumnat del centre el 2025 és alumnat nouvingut. Aquest context implica una elevada diversitat sociocultural i lingüística, amb una presència significativa d'infants nouvinguts que arriben a l'aula amb diferents llengües i realitats familiars.

Durant el meu període de pràctiques, he estat vinculada a una aula d'I5, on he pogut observar directament com es desenvolupa el procés d'aprenentatge del llenguatge oral per part dels infants nouvinguts. La realitat de l'aula reflecteix molts dels aspectes analitzats en el marc teòric, especialment pel que fa a les barreres lingüístiques inicials, la necessitat d'un entorn visual i emocionalment segur, i la importància del treball col·laboratiu entre escola i família.

A l'aula on s'ha dut a terme l'estudi hi ha un total de 19 alumnes, 10 nenes i 9 nens, dels quals dos nens i una nena són nouvinguts. Tanmateix, hi ha una altra alumna que, tot i no ser considerada nouvinguda perquè està escolaritzada al centre des d'I3, prové d'un entorn familiar on no es parla llengua vehicular del centre.

Al llarg del meu període de pràctiques cursades, s'han aplicat diverses estratègies que han permès acompanyar de manera gradual aquests infants en la seva adquisició del català. L'ús de pictogrames, rutines visuals, gestos, recursos manipulatius i un llenguatge clar i accessible s'han mostrat essencials per facilitar la comprensió i expressió oral.

Aquest context educatiu ha estat clau per entendre la complexitat i les possibilitats reals que ofereix l'etapa d'educació infantil a l'hora d'integrar infants nouvinguts. Per aquest motiu, el present treball també inclou la realització de tres entrevistes semiestructurades: dues a professionals de l'aula d'acollida del mateix centre (d'educació primària) i una a la mestra d'I5 amb qui he compartit el meu període de pràctiques. Aquestes entrevistes pretenen contrastar la realitat de les dues etapes d'infantil i primària, identificar bones pràctiques i detectar mancances o necessitats específiques.

Finalment, com a proposta complementària a la part teòrica i pràctica del treball, s'ha dissenyat una eina digital en format de pàgina web on es recullen estratègies, recursos visuals i pràctiques pensades per facilitar al desenvolupament del llenguatge oral en alumnat nouvingut.

4.3. Instruments De Recollida De Dades

S'han utilitzat les següents tècniques:

- **Observació directa a l'aula d'I5**, tenint en compte les rutines, l'ús del llenguatge oral i els recursos visuals emprats amb l'alumnat nouvingut.
- **Entrevistes semiestructurades** a tres professionals: dues responsables de l'aula d'acollida i una mestra d'educació infantil.
- **Recull d'evidències** de les activitats didàctiques de consciència fonològica realitzades amb infants nouvinguts.
- **Creació d'una eina digital (pàgina web)** com a proposta final per acompanyar les famílies nouvingudes i oferir recursos per a la continuïtat educativa a casa.

4.3.1. Entrevistes

Per tal de complementar l'observació realitzada a l'aula i obtenir una visió més profunda de les pràctiques educatives envers l'alumnat nouvingut, s'ha optat per utilitzar la tècnica d'entrevista qualitativa.

Segons Alba Maria del Carmen González-Vega et al. (2022), l'**entrevista qualitativa** permet interpretar realitats socials complexes des d'una perspectiva subjectiva, ja que facilita entendre valors, costums i experiències que prenen sentit a partir del discurs de l'entrevistat. Aquesta tècnica, a més, ofereix la flexibilitat necessària per adaptar les preguntes segons el desenvolupament de la conversa, afavorint una exploració més autèntica i significativa dels temes tractats.

Les preguntes pensades responen a diferents aspectes del procés d'acollida, les estratègies de comunicació, la consciència fonològica i la valoració crítica del procés educatiu, tenint una comparativa entre les indicacions de l'àmbit educatiu de primària envers una mestra d'infantil.

4.3.1.1. Entrevista responsables aula d'acollida.

En el cas d'estudi, amb l'objectiu d'aprofundir en les pràctiques i percepcions dels professorats referents a l'acollida i desenvolupament del llenguatge orals dels infants nouvinguts, s'han dissenyat una sèrie de preguntes tenint en compte els objectius de la recerca, preguntant-les en cinc blocs temàtics. A continuació, es presenta una taula amb l'estructura de l'entrevista:

Bloc	Objectius	Preguntes
Bloc 1. Pla d'acollida i implicació de l'equip docent.	Comprendre com s'organitza l'acollida dels infants nouvinguts al centre i quins professionals intervenen.	1. Com organitzeu el Pla d'Acollida del centre? Hi ha diferents fases? 2. Quines persones estan implicades en el procés d'acollida dels infants i famílies?
Bloc 2. Formació del professorat i coordinació.	Explorar el tipus de formació específica que reben els docents i la seva percepció sobre la necessitat d'un pla propi per a infantil.	3. Hi ha alguna formació específica per al professorat sobre com acollir alumnes nouvinguts? 4. Creieu que seria útil tenir un pla específic per a infantil?
Bloc 3. Recursos i estratègies comunicatives.	Analitzar els recursos visuals i comunicatius que es fan servir per afavorir la comprensió dels infants nouvinguts.	5. Com es gestiona la diversitat lingüística a l'aula? Els infants poden fer servir la seva llengua materna? 6. Quins recursos visuals utilitzeu per afavorir la comprensió del català?
Bloc 4. Consciència fonològica i adquisició de llenguatge oral.	Identificar les percepcions de les docents sobre la consciència fonològica i les diferències entre infants nouvinguts i catalanoparlants.	7. Heu detectat diferències en la consciència fonològica entre infants catalanoparlants i nouvinguts?
Bloc 5. Seguiment, família i propostes de millora	Recollir el paper de les famílies, les accions de seguiment individualitzat i les propostes que les docents consideren rellevants.	8. Es fa un seguiment individualitzat de l'alumnat nouvingut? 9. Quin paper tenen les famílies en el procés d'acollida? 10. Quines millores creus que es podrien implementar per ajudar als infants nouvinguts a infantil?

Taula 9. Estructura de l'Entrevista Mestres Aula d'Acollida (pròpia).

4.3.1.2. Entrevista Mestre D'educació Infantil.

Es va dur a terme una entrevista a una mestra d'I5 del centre on es va realitzar el període de pràctiques. Les preguntes han estat agrupades en quatre bloc temàtics, seguint la mateixa estructura emprada amb les responsables de l'aula d'acollida, per tal de facilitar l'anàlisi i la comparació entre discursos docents.

Bloc	Objectius	Preguntes
Bloc 1. Acollida inicial, família i coordinació.	Comprendre el procés d'acollida inicial, la comunicació amb les famílies i la coordinació entre docents.	1. Quin és el procés que seguïu a nivell d'escola i dins l'aula durant els primers dies? Es fa algun tipus de pla o seguiment específic per acompanyar-lo? 2. Com és la relació amb les famílies durant el període d'adaptació? Quines eines o canals feu servir per comunicar-vos? 3. Hi ha alguna coordinació amb l'equip de l'aula d'acollida? Com us organitzeu?
Bloc 2. Estratègies i recursos per fomentar l'expressió oral.	Identificar les estratègies i activitats concretes per afavorir l'expressió orals dels infants nouvinguts.	4. Quines estratègies utilitzeu habitualment per afavorir l'expressió oral dels infants nouvinguts?
Bloc 3. Llengua materna i gestió multilingüe.	Explorar quin paper té la llengua d'origen dels infants a l'aula i com es gestiona la diversitat lingüística.	5. Quin paper té la llengua materna dins de l'aula? Com la gestioneu en el dia a dia?
Bloc 4. Dificultats, seguiment i seguretat emocional.	Detectar possibles dificultats en l'expressió oral, observar com es fa el seguiment lingüístic i entendre quines condicions afavoreixen que l'infant se senti segur per comunicar-se.	6. Quines dificultats observeu més sovint quan comencen a expressar-se en català? N'hi ha alguna que et preocupi especialment? 7. Es fa algun tipus de seguiment o observació del progrés lingüístic d'aquests infants? Com es fa i qui hi participa? 8. Que consideres imprescindible perquè un infant se senti seguit a l'aula i tingui ganes de comunicar-se?

Taula 10. Estructura Entrevista Mestre Infantil (pròpia).

4.3.2. Seqüència d'activitats de consciència fonològica aplicada a l'aula

Per a la implementació d'aquesta proposta, s'ha elaborat un material didàctic específic que recull activitats de consciència fonològica adaptades al context de l'aula d'educació infantil. El material es pot consultar a l'Annex 2 d'aquest treball i està disponible també en format digital mitjançant el següent enllaç: [Material didàctic de Consciència fonològica](#).

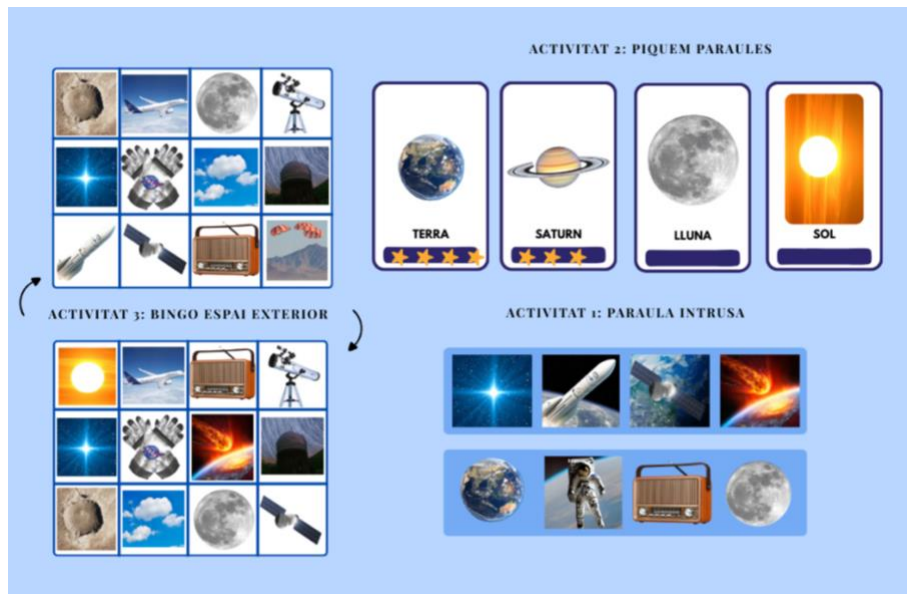

Figura 6. Material didàctic de Consciència fonològica (pròpia).

Cal destacar que les activitats implementades a l'aula han estat dirigides a tot el grup classe. L'objectiu principal ha estat generar un entorn d'aprenentatge inclusiu, on tots els infants poguessin participar activament. No s'ha fet una explicació diferenciada per a l'alumnat nouvingut, sinó que s'ha procurat treballar la cohesió del grup. Tot i així, sempre i quan sempre i quan un infant ho ha requerit, s'ha proporcionat un acompanyament específic.

Les activitats s'han dut a terme al llarg de diversos dies, i s'han repetit per tal de facilitar una millor assimilació dels continguts treballats. Durant el període d'un mes, el centre d'interès de l'aula ha estat "L'Espai Exterior", fet que ha permès incorporar vocabulari específic relacionat amb aquest tema tant en les activitats del centre d'interès com en les rutines diàries a l'aula. Això ha afavorit en el llenguatge per la vinculació de les experiències i interessos dels infants.

4.3.3. Estructura De La Web

La web es divideix en diversos apartats per facilitar-ne l'ús i l'accés:

- **Inici:** Una benvinguda amb el lema del projecte.
- **Què fem?:** Explicació de la finalitat de la proposta i de les línies estratègiques treballades (ús de pictogrames, activitats amb repetició, entorn segur, connexió amb la llengua d'origen,..)
- **Per a qui?:** Descripció de perfils als quals va dirigida la web (mestres d'infantil, famílies, estudiants, professionals de suport).
- **Estratègies :** Presentació de propostes concretes aplicades a l'aula, amb una mirada vivencial i educativa basada en les observacions realitzades durant les pràctiques.
- **Recursos:** Presentació de diferent material gràfic emprat en una aula (material didàctic de consciència fonològica) i altre tipus que és podria utilitzar tant a classe com a casa.
- **Qui soc?:** Espai personal on es contextualitza l'origen el projecte i una breu explicació meva.

4.3.3.1. Finalitat

L'objectiu d'aquesta eina és aportar valor real i aplicable al dia a dia dels docents i famílies que conviuen amb la diversitat lingüística a les aules. Més enllà de la teoria, pretén ser un espai on trobar orientacions concretes per acompanyar els infants amb recursos i estratègies.

Enllaç directe pàgina web: [Acollim, Parlem i Juguem](#).

Figura 7. Pàgina web del projecte "Acollim, parlem i juguem" (pròpia).

5. RESULTATS I ANÀLISI DE DADES

5.1. Resultats entrevista dirigit a responsables d'aula d'acollida

En aquest apartat es presenta l'anàlisi dels resultats obtinguts a partir de l'entrevista realitzada a dues professionals responsables de l'aula d'acollida del centre educatiu on s'ha desenvolupat el període de pràctiques.

L'entrevista pretén aprofundir la gestió de l'acollida dels infants nous, els recursos emprats per afavorir el llenguatge oral i les percepcions docents sobre el procés d'integració lingüística.

BLOC 1: Pla d'acollida i implicació de l'equip docent.

Les docents entrevistades expliquen que el pla d'acollida encara està en procés d'elaboració, però que segueixen un protocol intern on intervien l'equip directiu, administració i, més endavant, la tutoria. Aquest procés s'activa a partir de tercer de primària, moment en què es considera que els infants poden beneficiar-se d'una aula d'acollida. Com menciona una de les mestres entrevistades, l'alumnat nouvingut i no nouvingut a l'etapa d'educació infantil es troben en el mateix moment de desenvolupament maduratiu en relació amb l'aprenentatge de la llengua.

Les mestres entrevistades assenyalen que, durant la primera etapa educativa, no és necessari separar l'aprenentatge de l'alumnat nouvingut de la resta de l'alumnat. Consideren fonamental prioritzar l'establiment d'un vincle proper entre l'infant i la mestra, ja que aquest sentiment de seguretat emocional és clau perquè l'infant es vagi expressant de manera progressiva i amb confiança.

Incorporar una línia específica dins del pla d'acollida per als nivells d'I3, I4 i I5 representaria una millora significativa. Aquesta proposta no només beneficiaria als infants nous, sinó també facilitaria la tasca de les mestres a l'hora d'oferir unes estratègies concretes i una resposta coherent i coordinada des del primer dia i poder treballar tot l'equip de mestres d'infantil cohesionat.

BLOC 2: Formació del professorat i coordinació.

Les professionals entrevistades van coincidir a assenyalar que, tot i haver rebut algunes formacions puntuals, no compten amb una formació específica en l'àmbit de l'acollida d'infants nouvinguts. També van destacar que molts dels coneixements i recursos que apliquen actualment els han adquirit a través de l'experiència directa i l'intercanvi de pràctiques amb altres companys/es.

El Departament d'Educació (2022), també fa èmfasi en la necessitat d'incloure formació en acollida i atenció a la diversitat dins dels plans de desenvolupament professionals dels equips docents, especialment tenint en compte la realitat actual de molt centres educatius catalans, on el percentatge d'infants nouvinguts és elevat.

Les docents entrevistades consideren que seria molt útil tenir un pla d'acollida específic per a infantil. A l'etapa 3-6 anys, els infants tenen unes necessitats molt diferents de les de primària. Tal col diu Juárez Sánchez (2002), cal tenir en compte el seu moment evolutiu, el tipus de llenguatge que utilitzen i la importància de crear vincles abans d'entrar en l'aprenentatge formal.

Per això, caldria disposar de més eines i suport per part de l'administració. Com diu Carbonell (2006), "un bon professor pot canviar el destí d'una persona", però això és de tant requisit que no recaigui només en una persona. El sistema educatiu també ha de garantir que el professorat tingui una formació contínua, actualitzada i útil per fer front a aquesta realitat que hi ha a les aules.

BLOC 3: Recursos i estratègies comunicatives.

En relació amb la gestió de la diversitat lingüística a l'aula, les docents entrevistades destaquen que, tot i que la llengua vehicular del centre és el català, és habitual que els infants nouvinguts facin servir la seva llengua materna, especialment durant els primers mesos d'arribada. Aquest ús no es restringeix, sinó que es considera una part important del procés d'acollida, ja que permet establir un vincle emocional i garantir una transició més suau cap a la nova llengua d'aprenentatge.

Aquest posicionament coincideix amb les aportacions de Cummins (2000), qui defensa el manteniment i el reconeixement de la L1 com una estratègia per afavorir l'aprenentatge de la L2.

Les mestres també han ressaltat que, per facilitar la comprensió del català, s'utilitzen habitualment recursos visuals com pictogrames, imatges reals, gestos i cartells contextuals. Durant les meves intervencions al centre de pràctiques, a primera hora del dia, presentàvem les activitats del dia mitjançant pictogrames. Aquesta rutina em va permetre observar com aquests suports visuals ajudaven els infants a anticipar les accions, entendre l'estructura del dia i sentir-se més segurs dins l'entorn escolar.

Aquestes pràctiques coincideixen amb les propostes de Bassa i Martín & Adrover-Roig (2015), que recomana estratègies visuals com a suport essencial en l'ensenyament de llengües a l'etapa infantil. També el Departament d'Educació (2022) recull que per afavorir la comprensió i la participació activa dels infants nouvinguts, és imprescindible utilitzar suports visuals contextualitzats, materials manipulatius i activitats lúdiques repetitives, com cançons i rimes, que ajudin a la interiorització del vocabulari i les estructures lingüístiques.

Així, tot i la manca d'un pla d'acollida formal a infantil, la pràctica observada i les entrevistes confirmen la implicació de la diversitat lingüística que se segueix al centre.

BLOC 4: Consciència fonològica i adquisició del llenguatge oral.

En el transcurs de l'entrevista, vaig plantejar la següent qüestió:

- Heu detectat diferències en la consciència fonològica entre infants catalanoparlants i nouvinguts?

Segons l'experiència de les mestres entrevistades, no és la llengua d'origen el que marca la diferència, sinó el suport i l'estimulació que reben a casa i a l'escola. Des de la meua pròpia experiència, a l'hora de fer jocs de paraules, reconèixer sons i participar en activitats amb rimes, els infants nouvinguts participaven amb interès com la resta del grup classe. Això demostra que, quan se'ls ofereix un entorn ric en llenguatge, jocs sonors, cançons i materials visuals, la seva resposta pot ser molt positiva.

Fresneda & Mediavilla (2018) explica que si un infant no parla la llengua vehicular, pot tenir més dificultats en la consciència fonològica, sobretot si no rep una intervenció específica. En aquest sentit, la teoria i la pràctica es complementen: si es fa una bona intervenció a l'aula, els infants poden avançar molt, independentment de la seva llengua materna.

També les docents entrevistades insisteixen en tenir una mirada global dels infants nouvinguts, centrant-nos en les necessitats i el que més necessita cada infant. Coincideix amb el pensament de Vygotsky (1978), que diu que el desenvolupament del llenguatge depèn del context i les interaccions socials, fet clau en una aula d'infantil.

Per tant, més que fixar-nos en la llengua d'origen, cal pensar en el context educatiu que oferim: recursos visuals, interacció constant, jocs lingüístics..., tot això ajuda a desenvolupar la consciència fonològica, independentment de la llengua que parli l'infant a casa.

BLOC 5: Seguiment, família i propostes de millora.

En aquesta última part, vaig voler aprofundir en tres aspectes concrets que em semblaven clau per entendre millor com s'està acollint l'alumnat nouvingut: quin seguiment es fa, el paper de les famílies i quines propostes de millora consideren necessàries les mestres d'aula d'acollida.

El Departament d'Educació (2022), recorda que la inclusió educativa ha de començar des de ben petits, perquè és en aquesta etapa quan succeeixen els primers contactes amb la llengua del centre i es posen les bases de la competència comunicativa. Durant les meves pràctiques a I5, ja s'estaven aplicant estratègies molt funcionals, pictogrames, jocs de paraules, rutines visuals i espais per parlar. Això s'alinea amb autors com Bassa i Martín & Adrover-Roig (2015), que defensen un enfocament actiu i visual, especialment quan un infant arriba a un nou entorn lingüístic que no coneix.

Una de les propostes que van comentar les entrevistades, va ser la necessitat de crear espais de coordinació entre l'equip de l'aula (de primària) i el professorat d'infantil.

Finalment, les mestres van insistir en la importància de veure el procés d'acollida com un treball compartit, on també cal implicar a les famílies, els serveis socials, els mediadors culturals i tota la comunitat educativa. Aquesta mirada col·lectiva, és fonamental per avançar cap a una educació més justa i inclusiva, com apunta Puigdemívol et al. (2019).

5.2. Resultats Entrevista Dirigit A Mestra D'infantil

En aquest apartat es presenta l'anàlisi dels resultats obtinguts a partir de l'entrevista realitzada a una mestra d'educació infantil del centre educatiu on vaig dur a terme les meves pràctiques educatives.

BLOC 1: Acollida inicial, família i coordinació.

Primer de tot, vull recalcar que aquestes respostes han sigut a una mestra d'educació infantil i tracten sobre com gestiona l'arribada d'un infant nouvingut i el seu procés d'adaptació. Tanmateix, aquestes aportacions no poden considerar-se representatives del professorat d'educació infantil, ja que responen una experiència concreta i individual.

Segons la mestra entrevistada d'I5, el procés d'acollida comença amb una entrevista inicial a la família, que es duu a terme sempre que és possible de manera presencial i adaptant-se a la llengua comuna. Quan cal, es recorre a familiars o amics referents dins del centre que puguin ajudar a la traducció i integració.

Paral·lelament, dins de l'aula es prioritza establir un vincle emocional segur entre l'infant i la mestra, ja que és considera fonamental que l'infant se senti acollit i amb confiança abans d'iniciar qualsevol treball específic del llenguatge. En aquest sentit, la mestra explica que, amb l'alumnat nouvingut, no hi ha un pla específic formalitzat a educació infantil i es fa és una immersió lingüística directa, posant èmfasi en la inclusió emocional i social dins del grup. Aquesta pràctica coincideix amb el que exposen les docents responsables de l'aula d'acollida entrevistades en el treball, les quals apunten que l'acollida estructurada comença a partir del cicle mitjà de primària (tercer curs). Alhora, consideren necessari dissenyar un pla específic que doni resposta a les necessitats dels infants a partir dels tres anys.

Pel que fa a la comunicació amb les famílies, la mestra remarca la importància d'oferir tota la informació necessària de manera clara des dels primers dies. Una eina destacada, és mantenir a les famílies informades sobre les activitats, sortides i funcionament del dia a dia. Aquesta comunicació bidireccional i constant afavoreix el vincle família-escola i la confiança cap al centre, tal com defensen Puigdemívol et al. (2019), amb una mirada comunitària i compartida de l'educació.

Finalment, sobre la coordinació amb l'aula d'acollida, la mestra afirma que, a l'etapa d'infantil, aquesta pràcticament no existeix. El que se segueix és una comunicació amb altres docents de la comunitat d'infantil, per compartir observacions i prendre decisions conjuntes. Aquesta situació és similar a la descrita per les mestres d'acollida, que reconeixen la manca d'un pont format entre etapes i la necessitat urgent de crear espais de coordinació entre educació infantil i primària. Tant les docents entrevistades com la teoria (Departament d'Educació, 2022) coincideixen en la importància d'una resposta coordinada i coherent des del primer moment per garantir l'èxit del procés d'acollida.

BLOC 2: Estratègies i recursos per fomentar l'expressió oral.

Aquest se centra a identificar les estratègies i recursos concrets que utilitza la mestra d'I5 per afavorir l'expressió oral dels infants nouvinguts. L'entrevista revela una pràctica educativa molt basada en la rutina i la repetició com a base per adquirir vocabulari i seguretat lingüística. Segons la mestra, les rutines establertes dins l'aula (cançons, jocs simbòlics i moments fixos com els aniversaris), proporcionen estructures previsibles que permeten als infants anticipar el llenguatge i atrevir-se a participar. Aquestes activitats es repeteixen diàriament i són dissenyades de manera que ajuden a l'adquisició espontània i natural de la llengua catalana, generant confiança en els infants i promovent una actitud activa cap a la comunicació.

Un dels elements que destaca és l'ús de pictogrames, poemes visuals, contes amb suport gràfic i gestos, així com el modelatge per part de la mestra. Aquests materials visuals, ajuden els infants a entendre el significat del missatge sense necessitat de traduir, i faciliten així la participació oral. També es menciona la importància de generar moments de conversa a partir d'imatges o situacions reals, fomentant així l'expressió a partir del context i les vivències personals.

Diversos autors, com Bassa i Martín & Adrover-Roig (2015), defensen la necessitat d'utilitzar materials visuals, activitats lúdiques i contextualitzades per facilitar l'aprenentatge del català com a segona llengua a infantil. El Departament d'Educació (2022) també recomana l'ús de recursos visuals manipulatius i repetició rítmica per ajudar a la interiorització de vocabulari i estructures bàsiques.

BLOC 3: Llengua materna i gestió multilingüe.

Aquest bloc respon a conèixer el paper de la llengua d'origen dins de l'aula i la gestió de la diversitat lingüística. La mestra entrevistada reconeix que aquest aspecte és un dels més complexos i, alhora, un dels menys desenvolupats dins la pràctica educativa habitual. Tot i que és conscient que molts infants nouvinguts parlen un altra llengua a casa, explica que a l'aula sovint es prioritza la immersió directa en català i que no hi ha prou temps ni espais per a treballar específicament la seva llengua materna. Tot i això, puntualment es fan referències a expressions en la llengua d'origen preguntant com es diu “bon dia” o “bona tarda” a casa, o utilitzant algunes paraules que l'infant ja coneix per afavorir la comprensió. L'entrevistada afegeix que seria interessant aprofundir en donar més visibilitat a la llengua familiar, tant per reconèixer la seva identitat com per afavorir la seva autoestima lingüística.

Tal com van explicar les mestres d'aula d'acollida, la llengua materna no només és reconeguda sinó també utilitzada com a pont cap a l'adquisició del català. Tal com exposen, permetre que els infants s'expressin inicialment en la seva llengua d'origen, especialment durant el període d'adaptació, ajuda a establir un vincle emocional fort i ofereix seguretat. Cummins (2000) posa èmfasi en la importància de mantenir la L1 com a recurs pedagògic i emocional. Segons aquest autor, reconèixer i valorar la llengua materna és essencial per afavorir l'aprenentatge d'una segona llengua i per garantir una educació intercultural real. Tot i això, cal tenir present que, a l'etapa d'educació infantil, no sempre és fàcil incorporar la llengua d'origen a l'aula. Sovint, els infants no tenen recursos expressius per comunicar-se de manera clara en la seva pròpia llengua, i els docents tampoc la comprenen, fet que limita el seu ús com eina real de comunicació.

BLOC 4: Dificultats, seguiment i seguretat emocional.

Aquest darrer bloc té com a objectiu analitzar les dificultats, entendre el seguiment lingüístic dins d'una aula i identificar quins factors afavoreixen al fet que se senti segur per comunicar-se.

Segons la mestra entrevistada, una de les dificultats més habituals és la manca inicial d'expressió oral. Alguns infants mostren una actitud silenciosa, aquest silenci no s'ha d'interpretar com una falta de comprensió, sinó com una etapa del procés d'adaptació. Un altre repte és la influència de l'estructura lingüística de la L1: la mestra detecta errors en la seva construcció de frases i en la flexió verbal, que poden consolidar-se si no es corregeixen amb delicadesa i constància. També manifesta preocupació quan els infants no poden expressar allò que necessiten, per manca de vocabulari o per bloqueig emocional, i destaca que aquest fet pot generar frustració o malestar en els propis infants.

Pel que fa al seguiment lingüístic, la docent explica que no existeix un protocol específic, per als infants nouvinguts a infantil. Tot i això, dins del grup de parla⁴ que es fa al centre, sí que es duen a terme observacions individuals i adaptacions segons en nivell i les necessitats dels infants. Dins de la classe, quan la mestra observa que un infant encara no està preparat per fer una prova de consciència fonològica, el deixa el seu temps.

Com han exposat les docents de l'aula d'acollida, remarquen la importància de generar un entorn segur, ric en interaccions i amb alta presència de suport visual. Vygotsky (1978) i Fresneda & Mediavilla (2018) defensen que el desenvolupament del llenguatge depèn directament de les interaccions socials i del context. Si un infant no té l'oportunitat d'expressar-se en un entorn acollidor, difícilment podrà avançar en la seva adquisició lingüística.

Finalment, la mestra insisteix que el vincle afectiu és la base de tot: si l'infant se sent escoltat, respectat i acompanyat emocionalment, serà capaç de comunicar el que sent i el

⁴ Grups de parla són una proposta pedagògica que es du a terme al centre on vaig realitzar les pràctiques i l'entrevista a les mestres entrevistades. Consisteixen en petits grups d'infants (aproximadament deu), guiats per una mestra, amb l'objectiu de treballar el vocabulari de manera més directa, estructurada i adaptada a les seves necessitats lingüístiques.

que necessita. Aquesta visió coincideix amb les propostes de Puigdemívol et al. (2019), que situen la seguretat emocional com a condició indispensable per a l'aprenentatge i la inclusió. També es posa en relleu la importància d'oferir eines concretes, com llibreta de pictogrames o expressions bàsiques, perquè l'infant pugui comunicar-se des del primer dia, encara que no domini el català.

5.3. Resultats Activitats De Consciència Fonològica

A continuació es presenta una taula on es recullen les activitats de consciència fonològica implementades a l'aula, els objectius lingüístics que persegueixen i les evidències observades específicament en l'alumnat nouvingut. Aquesta sistematització permet visualitzar l'evolució de l'aprenentatge i el grau d'implicació en relació amb la llengua oral treballada.

Activitat	Objectiu lingüístic	Evidències observades en alumnat nouvingut
Piquem paraules.	Segmentació sil·làbica.	Inicialment dificultats per identificar les síl·labes. Progressivament imiten el ritme sil·làbic amb gestos. Al final, participació activa a la separació de paraules.
Paraula intrusa.	Discriminació auditiva.	Dificultat inicial per identificar diferències fonològiques. A mesura que es repeteix, comencen a detectar la paraula diferent de manera correcta.
Bingo espacial.	Reforç vocabulari i associació so-imatge.	Augmenta l'ús del vocabulari de l'espai. Millora en la comprensió i en la producció oral. Participació espontània en el joc i en les converses.
Observació espontània del llenguatge.	Integració del vocabulari en contextos espontanis i personals.	Comentaris espontanis sobre elements treballats. Inclusió d'elements espacials en dibuixos i converses. Indicador de connexió emocional i lingüística amb el tema.

Taula 11. Síntesi de les activitats de consciència fonològica (pròpia).

Com es pot observar, les activitats proposades han afavorit significativament la participació i la progressiva adquisició de la consciència fonològica en els infants nouvinguts, l'ús de materials visuals, la repetició i la connexió amb un context significatiu han estat factors clau per fomentar la motivació i facilitar el llenguatge oral.

Tal com sosté Vygotsky (1978), el llenguatge s'adquireix de manera més significativa quan es construeix en interacció amb l'entorn i amb els altres. En la mateixa línia, Krashen (1982) defensa que l'input lingüístic ha de ser comprensible, emocionalment segur i repetitiu perquè l'aprenentatge es pugui consolidar. A més, Juárez Sánchez (2002) destaca la importància d'una intervenció explícita i planificada per desenvolupar la consciència fonològica des de les primeres edats, especialment en alumnes que no dominen la llengua vehicular.

La mostra es va implementar en un grup classe format per 19 infants (10 nenes i 9 nens) d'I5, dels quals 4 eren alumnat nouvingut. En aquest subgrup, es va constatar que el 100% dels infants nouvinguts mostrava una comprensió adequada de les consignes i realització de material quan aquestes s'explicaven amb calma i suport visual (imatges, gestos i repeticions). Pel que fa a la participació en les activitats fonològiques, el 75% (3 infants) van evolucionar d'una actitud imitativa inicial a una implicació activa, especialment en propostes com "Piquem Paraules" i "Paraula Intrusa". A més, en activitats com el "Bingo espacial", en explicar aquesta última com a mitjà de repàs de tot el vocabulari, la totalitat del grup nouvingut (4 infants), van mostrar una millora notable en el reconeixement i ús del vocabulari, i un 75% van utilitzar aquest lèxic de manera espontània en converses o representant dibuixos. Aquestes evidències, reforcen que amb repetició, suport visual i estima, es poden generar aprenentatges significatius i reals.

Aquestes aportacions confirmen, que les activitats de consciència fonològica no només afavoreixen a l'adquisició fonètica, sinó que també els ajuda a adquirir la nova llengua. Aquesta estratègia esdevé eficaç, quan es contextualitza, es repeteix i es vincula amb experiències personals dels infants i un centre d'interès.

6. CONCLUSIONS

Un cop finalitzada la investigació, es presenten les conclusions generals del treball, així com el grau d'assoliment dels objectius i la validació de la hipòtesi plantejada. Aquest estudi ha volgut donar resposta a una realitat educativa emergent: l'augment d'alumnat nouvingut a les aules d'infantil i la necessitat de promoure estratègies lingüístiques per facilitar-ne la integració comunicativa i emocional.

La hipòtesi de partida afirma que “l'aplicació d'estratègies metodològiques específiques, combinades amb activitats de consciència fonològica, afavoreixen el desenvolupament del llenguatge oral en infants nouvinguts”, afirmant l'objectiu general de la recerca. A partir de les dades recollides durant les pràctiques, les entrevistes a professionals i l'anàlisi de les activitats acomplertes, es pot confirmar aquesta hipòtesi, tal com assenyala Vygotsky (1978), el llenguatge es desenvolupa de manera més efectiva quan està vinculat a la interacció social i es promou dins d'un entorn significatiu i segur.

Assoliment dels objectius específics

1. Examinar les pràctiques educatives d'una aula d'I5 en relació amb l'acollida i el foment del llenguatge oral de l'alumnat nouvingut.
 - ✓ Objectiu assolit. A través de l'observació directa a l'aula i les entrevistes, s'ha pogut constatar que les pràctiques d'acollida són essencialment emocionals, amb una atenció individualitzada i estratègies visuals i afectives que afavoreixen un entorn segur per a la comunicació. L'ús de pictogrames, rutines visuals i llenguatge clar s'ha demostrat eficaç per iniciar els infants en el català oral.
2. Aplicar i analitzar activitats de consciència fonològica per valorar-ne l'impacte en la comunicació oral dels infants nouvinguts.
 - ✓ Objectiu assolit. Les activitats proposades com “piquem paraules” o “paraula intrusa” han mostrat una evolució positiva en la participació i competència fonològica dels infants nouvinguts. Al principi, mostraven dificultats per identificar sons o síl·labes, però, amb la repetició i el suport visual, van millorar progressivament, tal com mostra la taula d'evidències recollida al treball.

3. Contrastar les aportacions del marc teòric amb l'experiència docent real, a través de les entrevistes a mestres i observació directa.

- ✓ Objectiu assolit. Les entrevistes han permès identificar punts de convergència entre la teoria i la pràctica. Les docents entrevistades destaquen que el desenvolupament de la consciència fonològica no depèn exclusivament de la llengua d'origen dels infants, sinó de l'estimulació rebuda a l'aula. Això concorda amb les aportacions de Fresneda & Mediavilla (2018), que remarquen la importància d'una intervenció específica per desenvolupar aquesta competència.

Aquesta investigació ha permès constatar que una acollida afectiva i planificada, juntament amb activitats sistemàtiques de consciència fonològica, són dues estratègies clau per afavorir l'adquisició del llenguatge oral en infants nouvinguts. L'entorn emocionalment segur, la presència d'elements visuals i la connexió entre escola i família han estat factors determinants.

6.1 Conclusió personal

Realitzar aquest Treball de Fi de Grau, ha estat un procés tant intens com enriquidor. Escollir com a temàtica les estratègies per fomentar el llenguatge oral en infants nouvinguts no ha estat casual: ha sorgit d'una inquietud molt present durant les meves pràctiques en un centre d'alta complexitat, on la diversitat lingüística i cultural formava part del dia a dia. Aquesta realitat em va impactar i em va fer qüestionar moltes coses sobre el paper de la mestra i el tipus d'acompanyament que oferim des de l'aula.

Al principi, em sentia una mica desorientada, ja que volia fer una recerca útil i significativa, però no tenia clar com donar-li forma. Amb paciència, lectures, reflexions i molta dedicació, vaig anar estructurant el treball.

Un dels moments més especials ha estat poder veure l'impacte real de les activitats de consciència fonològica aplicades a l'aula, i observar com petits gestos i recursos visuals poden marcar una gran diferència en la comunicació dels infants. També, he entès que no només és qüestió de material o metodologies, sinó de generar un espai segur i acollidor on tots els infants puguin expressar-se lliurement.

7. PROPOSTES DE MILLORA

7.1 Propostes De Millora I Línies D'investigació Futures

Després d'haver realitzat aquesta recerca, considero que hi ha diversos aspectes que podrien haver enriquit el treball, així com oportunitats que obren la porta a futures investigacions.

Una primera proposta de millora fa referència al context observat. Tot i que les entrevistes em van permetre conèixer com es treballava a l'acollida de primària, hauria estat molt enriquidor poder observar de manera directa el funcionament de l'aula d'acollida. Haver tingut accés directe a una aula d'acollida en ple funcionament hauria permès observar com es gestionen les diferències d'origen i nivell lingüístic. La visualització d'aquest espai hauria aportat una visió més completa sobre les dinàmiques reals d'acollida i els recursos específics que s'hi utilitzen. Molts dels materials i enfocaments fets servir a primària podrien ser adaptables a l'educació infantil, fet que reforça la importància de generar espais de transferència pedagògica entre etapes.

Pel que fa a les entrevistes, una altra millora hauria estat replantejar algunes preguntes per aprofundir en l'ús de recursos específics. Per exemple, es podria haver afegit la següent pregunta: "Es tenen en compte recursos i materials propis d'educació especial o d'aula d'acollida per aplicar amb l'alumnat nouvingut? Quins?". Aquesta formulació hauria obert la porta a conèixer eines concretes que poden beneficiar no només l'alumnat nouvingut, sinó tot el grup classe.

A partir d'aquestes reflexions, es poden establir algunes línies d'investigacions futures que complementin i amplifiquin el present estudi. Una d'elles seria l'exploració de l'impacte emocional i lingüístic que tenen les aules d'acollida a llarg termini. Seria molt interessant recollir el testimoni d'exalumnes, per analitzar com van viure aquella etapa i quins records tenen dels seus mestres i de l'acompanyament rebut.

Finalment, m'agradaria aprofundir en el paper de les famílies en el procés d'adquisició del llenguatge. Investigar com es pot enfortir la relació escola-família en contextos multilingües pot contribuir a consolidar una escola més acollidora, on cada infant, vingui d'on vingui, trobi una veu pròpia.

8. WEBGRAFIA

- Alba Maria del Carmen González-Vega, Rubén Molina Sánchez, Alejandra López Salazar, & Gloria Leticia López Salazar. (2022). La entrevista cualitativa como técnica de investigación en el estudio de las organizaciones [Article]. *New Trends in Qualitative Research*, 14, e571. <https://doi.org/10.36367/ntqr.14.2022.e571>
- Anthony, J. L., & Francis, D. J. (2005). Development of Phonological Awareness [Article]. *Current Directions in Psychological Science : A Journal of the American Psychological Society*, 14(5), 255-259. <https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2005.00376.x>
- Aparici Aznar, M., & Igualada, A. (2018). *El Desarrollo del lenguaje y la comunicación en la infancia* (M. Aparici Aznar & A. Igualada, Ed.; Primera edición e...) [Book]. Editorial UOC.
- Bassa i Martín, R., & Adrover-Roig, Daniel. (2015). *El llenguatge oral i escrit a l'escola : bones pràctiques* (R. Bassa i Martín & Daniel. Adrover-Roig, Ed.) [Book]. Editorial UOC.
- Carbonell, F. (2006). *Foment de la comunicació en infants nouvinguts*. Graó.
- Costa, A. (2017). *El Cerebro bilingüe : la neurociencia del lenguaje* (Primera edición) [Book]. Debate.
- Cummins, J. (2000). *Language, power and pedagogy: Bilingual children in the crossfire*. Multilingual Matters.
- Departament d'ensenyament (2016) Currículum i orientacions. Educació infantil, Segon Cicle. Generalitat de Catalunya.
<https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-infantil-2n-cicle.pdf>

- Departament d'educació. (2020). Orientacions i propostes per a l'alumnat nouvingut. Generalitat de Catalunya. https://projectes.xtec.cat/acollidasuport/wp-content/uploads/usu2169/2020/07/200522_dossier-alumnat-nouvingut.pdf
- Departament d'educació (2022) Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica. Portal Jurídic de Catalunya. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8762/2063155.pdf>
- Departament d'educació. (2022). Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Instruccions inici de curs 2022-2023 (p. 329). Generalitat de Catalunya.
- Departament d'educació (2023) Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. Portal Jurídic de Catalunya.
- Departament d'educació. (2023). Models de proposta pedagògica d'infantil (PI). Currículum 2022-2023. XTEC. https://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/infantil/curriculum-21-2023/Models-PI_Infantil.pdf
- Departament d'educació (2024) Decret 91/2024, de 14 de maig, del règim lingüístic del sistema educatiu no universitari. Portal Jurídic de Catalunya. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/9164/2030408.pdf>
- Departament d'educació. (2025). Recomanacions bàsiques per als docents d'AOE a l'aula ordinària. Generalitat de Catalunya. <https://projectes.xtec.cat/acollidasuport/wp-content/uploads/usu2169/2025/02/Recomanacions-basiques-docents-dAOE-aula-ordinaria.pdf>
- Fresneda, R. G., & Mediavilla, A. D. (2018). Conciencia fonològica y desarrollo evolutivo de la escritura en las primeras edades. [Article]. *Educación XXI*, 21(1), 395-415. <https://www.redalyc.org/pdf/706/70653466018.pdf>

Garriga Ferriol, E. (2003). *La consciència fonològica i el seu paper en l'aprenentatge de la llengua escrita*. XTEC

Jiménez Cal, L. (2017). *El entrenamiento de la conciencia fonológica* [Trabajo de Fin de Máster, Universitat Oberta de Catalunya]. Repositorio UOC.

Juárez Sánchez, Adoración. (2002). *Estimulación del lenguaje oral : un modelo interactivo para niños con dificultades* (Marc. Monfort, Ed.; 2ª ed. act.) [Book]. Santillana.

Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Pergamon Press.

Llei 12 de 2009. Llei d'Educació de Catalunya (LEC). 10 de juliol de 2009.
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2009/07/10/12>

Martínez González, A., Elboj Saso, C., & Larena Fernández, R. (2012). Prácticas docentes y actuaciones educativas en el aula para la mejora del aprendizaje y la convivencia en los centros educativos de primaria y secundaria con alumnado inmigrante [Article]. *Universitas Tarraconensis. Revista de Ciències de l'Educació*, 1(2), 45. <https://doi.org/10.17345/ute.2012.2.604>

Puigdellívol, I., Petreñas, C., Siles, B., & Jardí, A. (2019). *Estrategias de apoyo en la escuela inclusiva : una visión interactiva y comunitaria* (I. Puigdellívol, C. Petreñas, B. Siles, & A. Jardí, Ed.; 1a edició) [Book]. Graó.

Reig, M. (2025). *Mestres amb llengua. Videos per reflexionar*. XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya.
<https://projectes.xtec.cat/usdelallengua/general/mestres-amb-llengua-videos-per-reflexionar/>

Rodríguez Gómez, Gregorio. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa* (Javier. Gil Flores & Eduardo. García Jiménez, Ed.) [Book]. Aljibe.

- Sánchez Román, J. L., Vargas González, J. del C., & Hidalgo López, M. C. (2024). Estrategias de modelado del lenguaje para mejorar las habilidades de expresión oral [Article]. *Polo del Conocimiento: Revista científico - profesional*, 9(1), 1235-1253.
- Vigotski, L. S. (1979). *El Desarrollo de los procesos psicológicos superiores* (M. Cole & A. R. Lúria, Ed.) [Book]. Crítica.
- Vingut Riggall, M. A. (2016). Orientacions per a l'educació infantil i el cicle inicial de primària: Suport lingüístic i social en aules multilingües. Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístic, Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya. <https://xtec.gencat.cat/web/.content/projectes/alumnat-origen-estranger/suport-linguistic-social/publicacions/quaderns/documents/quaderns-SLS-orientacions-EI-CI.pdf>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Wix. Galera, M. (2025). *Acollim, parlem i juguem*. <https://mariagalera09.wixsite.com/benvinguts-1>

8. ÍNDEX ANNEXOS

Ànnex 1. Estratègies per al desenvolupament del llenguatge oral en alumnat nouvingut.	58
Ànnex 2. Proposta per treballar la consciència fonològica 1.	59
Ànnex 3. Proposta per treballar la consciència fonològica 2	60
Ànnex 4. Proposta per treballar la consciència fonològica 3	61
Ànnex 5. Proposta per treballar la consciència fonològica 4	62
Ànnex 6. Proposta per treballar la consciència fonològica 5	63
Ànnex 7. Proposta per treballar la consciència fonològica 6	64
Ànnex 8. Proposta per treballar la consciència fonològica 7	65
Ànnex 9. Proposta per treballar la consciència fonològica 8	66
Ànnex 10. Proposta per treballar la consciència fonològica 9	67
Ànnex 11. Respostes i model de validació d'instruments entrevistes	68
Ànnex 12. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 1	69
Ànnex 13. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 2	70
Ànnex 14. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 3	71
Ànnex 15. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 4	72
Ànnex 16. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 5	73
Ànnex 17. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 6	74
Ànnex 18. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 7	75
Ànnex 19. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 8	76
Ànnex 20. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 9	77

9. ANNEXOS

ESTRATÈGIES PER AL DESENVOLUPAMENT DEL LENGUATGE ORAL EN ALUMNAT NOUINGUT

ÚS DE RECURSOS VISUALS I CONTEXTUALITZACIÓ DEL LENGUATGE

- Pictogrames, rutines visuals i materials manipulatius.
- Gestos i entonació per reforçar la comprensió.

ACTIVITATS AMB REPETICIÓ I RITME

- Cançons i jocs orals per interioritzar vocabulari.
- Treball de la consciència fonològica.

CREACIÓ D'UN ENTORN LINGÜÍSTIC SEGUR I ACOLLIDOR

- Paraules funcionals i clares.
- Company/a guia i suport visual constant.

CONVERSES SIGNIFICATIVES I ESPONTÀNIES

- Participació oral en rutines diàries.
- Espais de conversa lliure i sense pressió.

CONNEXIÓ AMB LA LLENGUA D'ORIGEN I LA CULTURA FAMILIAR

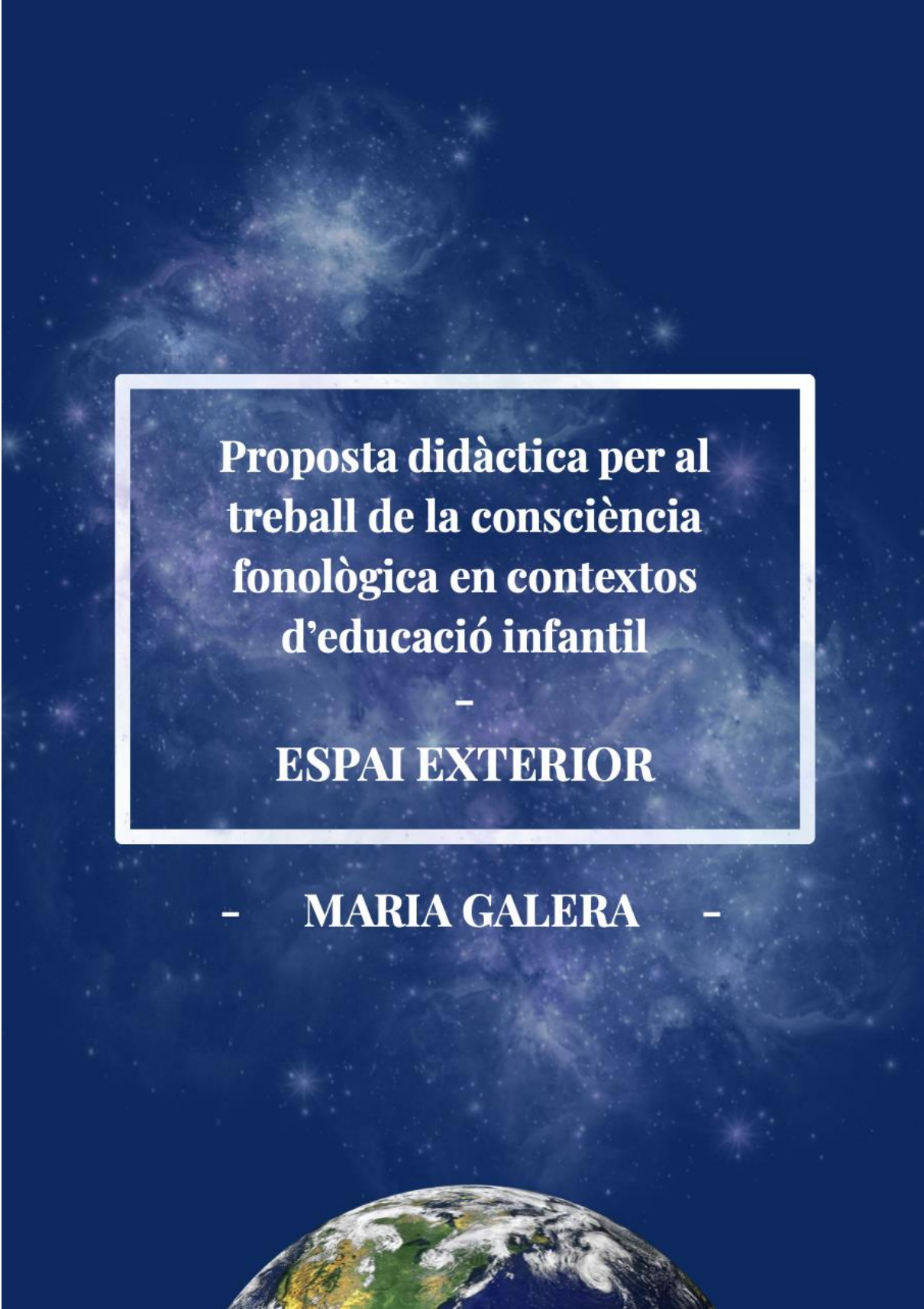
- Visibilització de llengües familiars.
- Participació activa de les famílies a l'aula.

TREBALL PER PROJECTES O CENTRES D'INTERÈS

- Temes propers i visuals.
- Reforç del llenguatge oral en context real.

Ànnex 1. Estratègies per al desenvolupament del llenguatge oral en alumnat nouvingut.
Extret del Departament d'Educació (2020) (pròpia).

**Proposta didàctica per al
treball de la consciència
fonològica en contextos
d'educació infantil**

—
ESPAI EXTERIOR

— **MARIA GALERA** —

Ànnex 1. Proposta per treballar la consciència fonològica 1 (pròpia).

ACTIVITAT 1: PARAULA INTRUSA

Objectiu fonològic: Desenvolupar la discriminació auditiva de sons finals.

Competència associada: Identificar sons iguals i diferents en paraules familiars.

Material: Targetes visuals amb grups de quatre imatges.

Desenvolupament:

Es mostren quatre imatges (ex. terra, ràdio, lluna, astronauta), i es demana als infants quines paraules acaben amb el mateix so i quina s'ha diferent.

Metodologia:

- S'introdueix l'activitat en gran grup amb suport oral i visual.
- Posteriorment, es fa treball en parelles per afavorir la conversa i el raonament fonològic.

ACTIVITAT 2: PIQUEM PARAULES

Objectiu fonològic: Treballar la segmentació sil·làbica de paraules conegudes.

Competència associada: Desenvolupar la consciència fonològica mitjançant el reconeixement i separació de síl·labes.

Material: Targetes visuals amb imatges i paraules relacionades amb l'espai exterior (coet, estrella, lluna, planeta...).

Desenvolupament:

L'activitat consisteix a presentar una imatge a l'infant, pronunciar la paraula corresponent i demanar que en piquin les síl·labes amb les mans. Per consolidar el concepte, se'ls ofereixen estrelles que han de col·locar segons el nombre de síl·labes de cada paraula.

Metodologia: Primer en gran grup amb modelatge, després de forma individual.

ACTIVITAT 3: BINGO ESPAI EXTERIOR

Objectiu fonològic: Reforçar el reconeixement oral del vocabulari i l'associació so-imatge.

Competència associada: Identificar sons coneguts i relacionar-los amb imatges i paraules.

Material: Cartolines de bingo amb paraules de l'espai i imatges (coet, estel, planeta, astronauta...).

Desenvolupament:

El docent diu una paraula en veu alta i els infants han de reconèixer-la i marcar-la al seu cartró si la tenen.

Metodologia: Activitat de grup mitjà o gran grup, amb reforç visual i oral constant.

RECURSOS COMPLEMENTARIS

Per enriquir el vocabulari i contextualitzar els sons treballats, es van incorporar:

- Contes visuals (ex. Descobrim l'espai).
- Vídeos i imatges reals de l'espai per afavorir la comprensió visual i generar debat.
- Converses espontànies a l'assemblea del matí, on es comenten elements com la lluna vista a la nit o aspectes del conte explicat.

TAULA DE SÍNTESI

ACTIVITAT	OBJECTIU FONOLÒGIC	METODOLOGIA	RECURS VISUAL
Piquem paraules	Segmentació sil·làbica	Gran grup + activitat manipulativa	Targetes visuals + estrelles
La paraula intrusa	Discriminació de sons finals	Gran grup + parelles	Targetes visuals
Bingo de l'espai exterior	Reconeixement oral i lèxic	Joc col·lectiu	Fitxes visuals de bingo

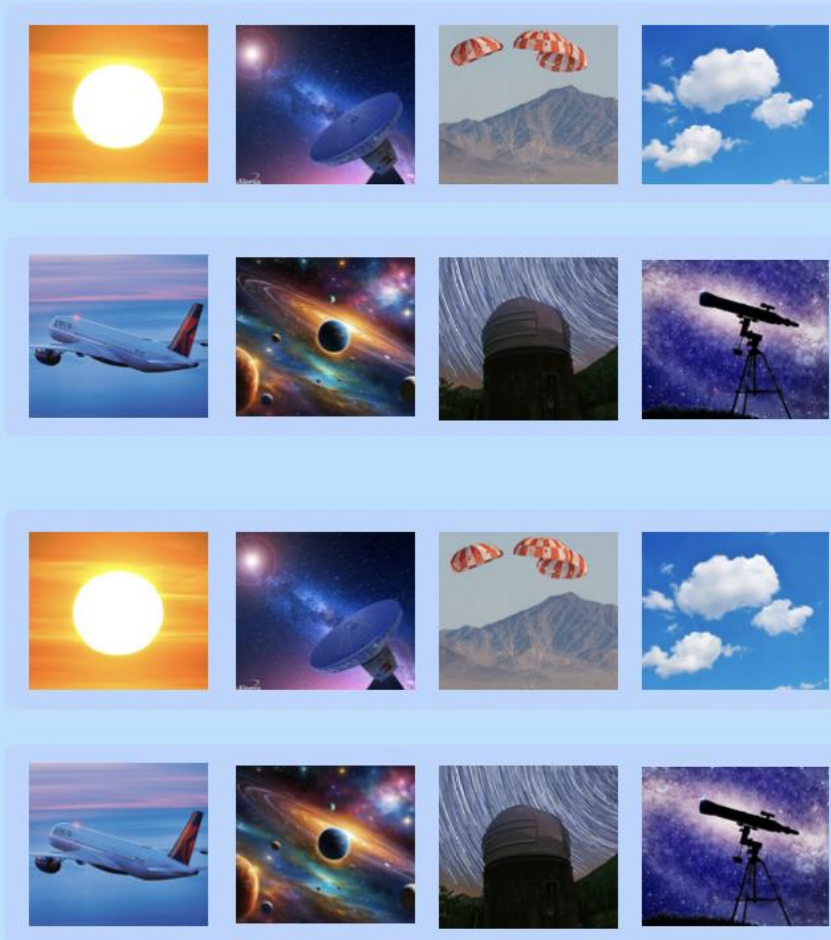

ACTIVITAT 1: PARAULA INTRUSA

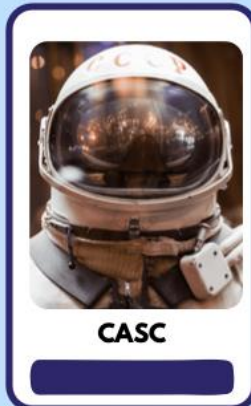
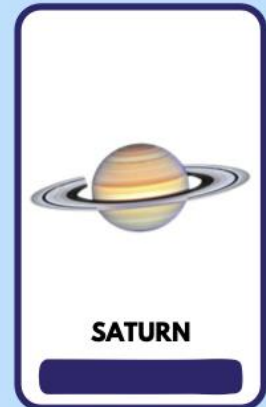
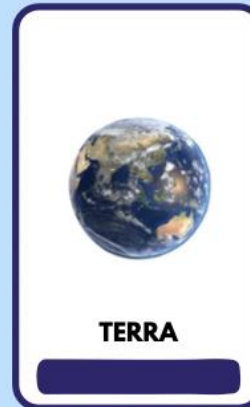
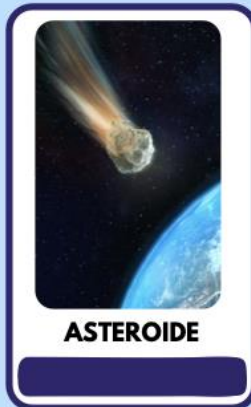
4

Ànnex 5. Proposta per treballar la consciència fonològica 5 (pròpia).

ACTIVITAT 2: PIQUEM PARAULES

ACTIVITAT 3: BINGO ESPAI EXTERIOR

**Proposta didàctica per al
treball de la consciència
fonològica en contextos
d'educació infantil**

–

ESPAI EXTERIOR

– **MARIA GALERA** –

Ànnex 9. Proposta per treballar la consciència fonològica 9 (pròpia).

Els meus fitxers > RESPOSTES ENTREVISTA I MODEL DE VALIDACIONS D'INTRUMENTS

	Nombre	Modificado	Modificado...	Mida del fitxer	Compartir	Activitat
	Model de validació 3.pdf	Fa aproximadamen	Maria Galera Albar	443 kB	Compartida	
	Model Validació 2 .pdf	Fa aproximadamen	Maria Galera Albar	440 kB	Compartida	
	Model Validació d'instruments 1.pdf	Fa aproximadamen	Maria Galera Albar	471 kB	Compartida	
	TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTA AULA D'ACO...	Fa 30 minuts	Maria Galera Albar	27,6 kB	Compartida	
	TRANSCRIPCIÓ MESTRA EDUCACIO INFA...	Fa uns segons	Maria Galera Albar	17,1 kB	Compartida	
	Validació preguntes TFG 4.pdf	Fa aproximadamen	Maria Galera Albar	534 kB	Compartida	

Annex 10. Respostes i model de validació d'instruments entrevistes (pròpia).

Enllaç:

https://drive.google.com/drive/folders/1mRAhPbGandHZsIQBCr_yNQckAR3QqSH6?usp=sharing

Annex X. Pàgina web. Acollim, parlem i juguem.

Un espai per acompanyar infants nouvinguts a educació infantil

ACOLLIM, PARLEM I JUGUEM

Inici

Que fem?

Per a qui?

Estratègies

Recursos

Més

Buscar...

Q

INICI

Annex 11. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 1 (pròpia).

ACOLLIM, PARLEM I JUGUEM

[Inici](#)
[Que fem?](#)
[Per a qui?](#)
[Estratègies](#)
[Recursos](#)
[Més](#)

Acompanyem, escoltem i donem paraules

Aquest espai ofereix recursos pràctics i idees concretes per afavorir el desenvolupament del llenguatge oral en infants nouvinguts durant l'etapa d'educació infantil.

A partir de l'experiència, la pràctica educativa i la recerca, hem recollit estratègies senzilles, visuals i afectives que converteixen l'aula en un espai on la llengua es viu amb seguretat i significat.

Ús de pictogrames i rutines visuals

Per ajudar l'infant a anticipar, entendre i expressar-se en contextos quotidians.

Activitats amb repetició i ritme

Cançons, jocs orals i rimes que ajuden a fixar vocabulari i estructures senzilles.

Converses espontànies amb sentit

Moments reals de parla durant les rutines (assemblea, menjador, racons...).

Connexió amb la llengua i la cultura d'origen

Valorem la seva identitat i la fem visible a l'aula.

Creació d'un entorn acollidor i segur

On cada infant se senti reconegut i tingui temps per parlar... o per no fer-ho.

Ànnex 12. Pàgina web Acol·lim, Parlem i juguem 2 (pròpia).

ESTRATÈGIES PER AL
DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE ORAL
EN ALUMNAT NOUVINGUT

ÚS DE RECURSOS VISUALS
I CONTEXTUALITZACIÓ DEL
LLENGUATGE

- Pictogrames, rutines visuals i materials manipulatius.
- Gestos i entonació per reforçar la comprensió.

ACTIVITATS AMB REPETICIÓ I RITME

- Cançons i jocs orals per interioritzar vocabulari.
- Treball de la consciència fonològica.

CREACIÓ D'UN ENTORN
LINGÜÍSTIC SEGUR I ACOLLIDOR

- Paraules funcionals i clares.
- Company/a guia i suport visual constant.

CONVERSES SIGNIFICATIVES I ESPONTÀNIES

- Participació oral en rutines diàries.
- Espais de conversa lliure i sense pressió.

CONNEXIÓ AMB LA LLENGUA
D'ORIGEN I LA CULTURA
FAMILIAR

- Visibilització de llengües familiars.
- Participació activa de les famílies a l'aula.

TREBALL PER PROJECTES O CENTRES D'INTERÈS

- Temes propers i visuals.
- Reforç del llenguatge oral en context real.

La Generalitat de Catalunya posa a disposició una sèrie de materials i recursos pensats per acompanyar l'alumnat nouvingut en el seu procés d'aprenentatge de la llengua i d'integració a l'aula.

🔗 Pots consultar-los aquí: [Materials per a alumnat nouvingut – XTEC](#)

Ànnex 13. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 3 (pròpia).

ACOLLIM, PARLEM I JUGUEM

Inici Que fem? Per a qui? Estratgies Recursos Ma Buscar... Q

Per a qui està pensat aquest espai?

Aquest espai està pensat per a **totes les persones que volen acompanyar infants nouvinguts** en el seu procés d'aprenentatge del català, especialment durant l'etapa d'educació infantil.

És un blog creat amb sensibilitat, mirada inclusiva i ganes d'escoltar, pensant en:

Mestres d'educació infantil

Per a qui busca idees pràctiques, visuals i funcionals que converteixin el llenguatge en una eina d'acollida. Aquí trobaran estratgies senzilles, jocs orals, cançons i pictogrames per treballar la llengua amb calma, sentit i seguretat.

Famílies

Que volen implicar-se en l'aprenentatge lingüístic dels seus fills i filles, des de casa i des del cor. Hi trobaran materials visuals, cançons, consells i propostes per fer més fàcil i afectiu aquest camí compartit.

Estudiants i futurs docents

Interessats en la inclusió, la diversitat lingüística i el valor educatiu de la comunicació. Aquest espai també recull reflexions i recursos per inspirar nous projectes i mirades educatives.

Professionals de suport educatiu (EAP, LIC, vetlladors/es...)

Per a qui treballa des d'una perspectiva col·laborativa i transversal. Entenen que cada infant arriba amb una història, una llengua i una veu pròpia que cal escoltar i acollir.

Ànnex 14. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 4 (pròpia).

Estratègies i recursos

Durant el meu període de pràctiques amb infants d'15, vaig poder viure de primera mà com les estratègies d'acollida lingüística prenen vida a l'aula.

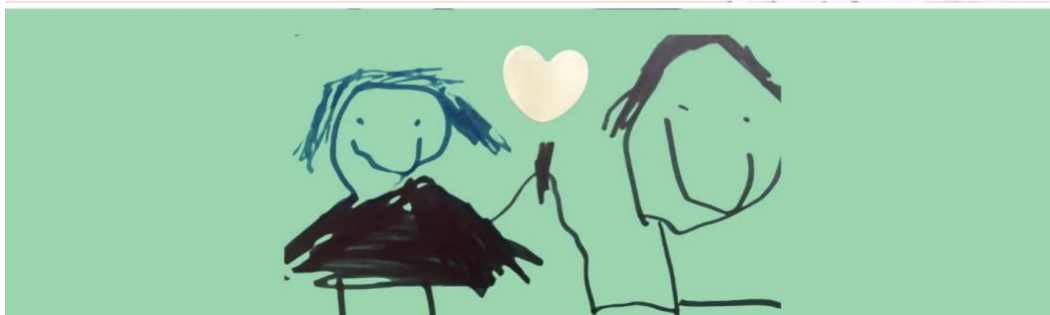

Ús de recursos visuals i contextualització del llenguatge

1. Pictogrames, rutines visuals i materials manipulatius.
2. Gestos i entonació per reforçar la comprensió.

Activitats amb repetició i ritme

1. Cançons i jocs orals per interioritzar vocabulari.
2. Treball de la consciència fonològica.

Creació d'un entorn lingüístic segur i acollidor

1. Paraules funcionals i clares.
2. Company/a guia i suport visual constant.

Ànnex 15. Pàgina web Acol·lim, Parlem i juguem 5 (pròpia).

Converses significatives i espontànies

1. Participació oral en rutines diàries.
2. Espais de conversa lliure i sense pressió.

Connexió amb la llengua d'origen i la llengua familiar

1. Visibilització de llengües familiars.
2. Participació activa de les famílies a l'aula.

Treball per projectes o centre d'interès

1. Temes propers i visuals.
2. Reforç del llenguatge oral en context real.

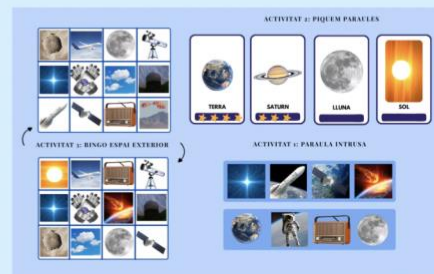
Ànnex 16. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 6 (pròpia).

ACOLLIM, PARLEM I JUGUEM

Activitats per a l'aula i casa

Aquesta secció ofereix materials dissenyats i alguns implementats a l'aula per facilitar l'aprenentatge de l'alumnat nouvingut, conjuntament amb la resta de la classe.

Activitats Espai Exterior

Aquí teniu algunes de les activitats visuals que hem realitzat a l'aula dins el projecte de l'espai exterior:

- Activitat 1: Paraula intrusa
- Activitat 2: Piquem paraules
- Activitat 3: Bingo visual de l'espai

A l'enllaç proporcionat hi trobaràs les activitats explicades i els materials preparats per dur a terme a l'aula dins del centre d'interès de l'**espai exterior**.

Descarrega Activitats Espai Exterior [Enllaç Activitats](#)

Pictogrames per a les rutines diàries a casa

Aquest recull de pictogrames ajuda a estructurar les activitats quotidianes a casa: hàbits d'higiene, àpats, tasques domèstiques, activitats d'oci, i molt més.

Font: Escola Moragas. (2020). Pictogrames per les rutines diàries. <https://escolamoragas.blogspot.com/2020/03/pictogrames-per-les-rutines-diaries.html>

Descarrega els pictogrames de rutines diàries (PPTX): [Pictogrames de Rutines](#)

Ànnex 17. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 7 (pròpia).

Adaptació de la llegenda de Sant Jordi utilitzant pictogrames d'ARASAAC. Ideal per treballar la comprensió lectora, vocabulari i seqüenciació d'infants amb dificultats comunicatives.

Palao, S. (2025). Pictogrames per a la comunicació augmentativa i alternativa. ARASAAC. <http://www.arasaac.org>

Descarrega conte de Sant Jordi:

[Conte Sant Jordi](#)

Cançons amb pictogrames

Enllaç cançons amb pictogrames:

Buscant recursos per treballar amb infants nouvinguts, vaig trobar aquesta pàgina web en català que ofereix una gran varietat de cançons adaptades amb pictogrames.

Els pictogrames ajuden els infants a visualitzar el significat de les paraules mentre escolten la música, afavorint l'associació soimatge, la memòria auditiva i l'expressió oral.

A través d'aquest recurs es poden treballar:

- Les estacions de l'any
- Festes tradicionals (com Sant Jordi o Nadal)
- Temes quotidians (el cos, els animals, el temps, etc.)
- I moltes altres cançons populars catalanes

Tots els materials estan adaptats en català i poden ser útils tant a l'aula com a casa, per cantar, comprendre, repetir i gaudir de la música de forma inclusiva.

Mula, X. (2015). Cançons amb pictogrames. El País de Xaixa. <https://paisdexaixa.com/pictogrames/>

Ànnex 18. Pàgina web Acolim, Parlem i juguem 8 (pròpia).

Un espai per acompanyar infants nouvinguts a educació infantil

ACOLLIM, PARLEM I JUGUEM

Inici

Que fem?

Per a qui?

Estratègies

Recursos

Qui sóc?

Buscar...

Hola!

Sóc Maria Galera i soc estudiant el grau d'Educació Infantil a la Universitat Rovira i Virgili. Aquesta pàgina web neix com a part del meu Treball de Fi de Grau, "Estratègies per fomentar el llenguatge oral a l'etapa d'educació infantil: una proposta per a l'alumnat nouvingut." És un projecte que he creat amb molta il·lusió, amb l'objectiu d'oferir recursos i idees pràctiques per afavorir l'expressió oral dels infants que arriben a l'aula amb llengües i realitats diverses.

Crec en una educació que abraça la diversitat i que doni veu a tots els infants. Espero que aquesta proposta pugui ser útil per crear espais més inclusius, on tothom tingui l'oportunitat de comunicar-se, expressar-se i sentir-se part de l'aula.

Contacte

Si vols parlar, compartir idees o simplement dir hola, pots escriure'm a:

mariagalera02@gmail.com

Ànnex 19. Pàgina web Acollim, Parlem i juguem 9 (pròpia).